

ΔΕΛΤΙΟ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Με την επιστημονική επιμέλεια του ΙΟΒΕ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2024

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Περιεχόμενα

- **Σύνοψη**
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- Διεθνές περιβάλλον
- Ενέργεια
- Ειδικό θέμα: Κυκλική Οικονομία: Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία

Σύνοψη: Βασικά στοιχεία

- Νέα εξασθένιση της ανεργίας τον Δεκέμβριο του 2023 (γ-ο-γ), στο 8,9% από 12,4% ένα έτος πριν.
- Άνοδος του οικονομικού κλίματος τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους, λόγω ενίσχυσης των προσδοκιών σε Βιομηχανία και Κατασκευές. Μικρή υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης.
- Βελτίωση των προσδοκιών στη Βιομηχανία, στις 101 μονάδες τον Ιανουάριο, από 94,1 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, χαμηλότερα σε σχέση με ένα έτος πριν (107,4 μον.).
- Άνοδος για τη βιομηχανική παραγωγή τον Δεκέμβριο του 2023 σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του ίδιου έτους. Αύξηση 5,1% (γ-ο-γ) στην Ελλάδα, έναντι ηπιότερης ανόδου 1,1% στην ΕΕ27. Βελτίωση για την εγχώρια Μεταποίηση 4,9% (γ-ο-γ).
- Νέα εξασθένιση των εξαγωγών της Βιομηχανίας, 15,7% τον Νοέμβριο του 2023 (γ-ο-γ). Μείωση και για το εμπορικό έλλειμμα στα €3,7 δισεκ., από €4,1 δισεκ. ένα έτος πριν.

Από το Ειδικό Θέμα «Κυκλική Οικονομία: Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία»:

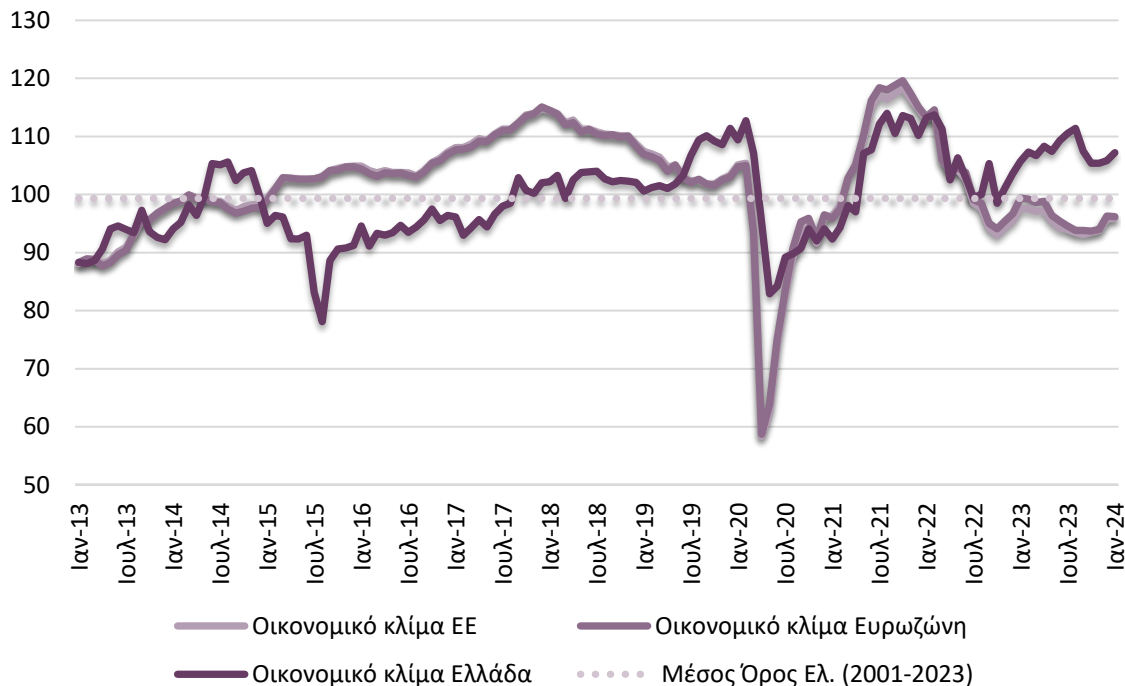
- Η μετάβαση από το γραμμικό στο κυκλικό υπόδειγμα παραγωγής δημιουργεί επιχειρηματικές και οικονομικές ευκαιρίες με σημαντικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη.
- Η υλοποίηση των επενδύσεων σε υποδομές κυκλικής οικονομίας που προβλέπει ο εθνικός σχεδιασμός δύναται να ενισχύσει το ΑΕΠ κατά €1,1 δισεκ., με επιπλέον 37 χιλ. θέσεις εργασίας ως το 2030

Περιεχόμενα

- Σύνοψη
- **Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία**
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- Διεθνές περιβάλλον
- Ενέργεια
- Ειδικό θέμα: Κυκλική Οικονομία: Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία

Βελτίωση οικονομικού κλίματος τον Ιανουάριο, με μικρή εξασθένιση καταναλωτικής εμπιστοσύνης

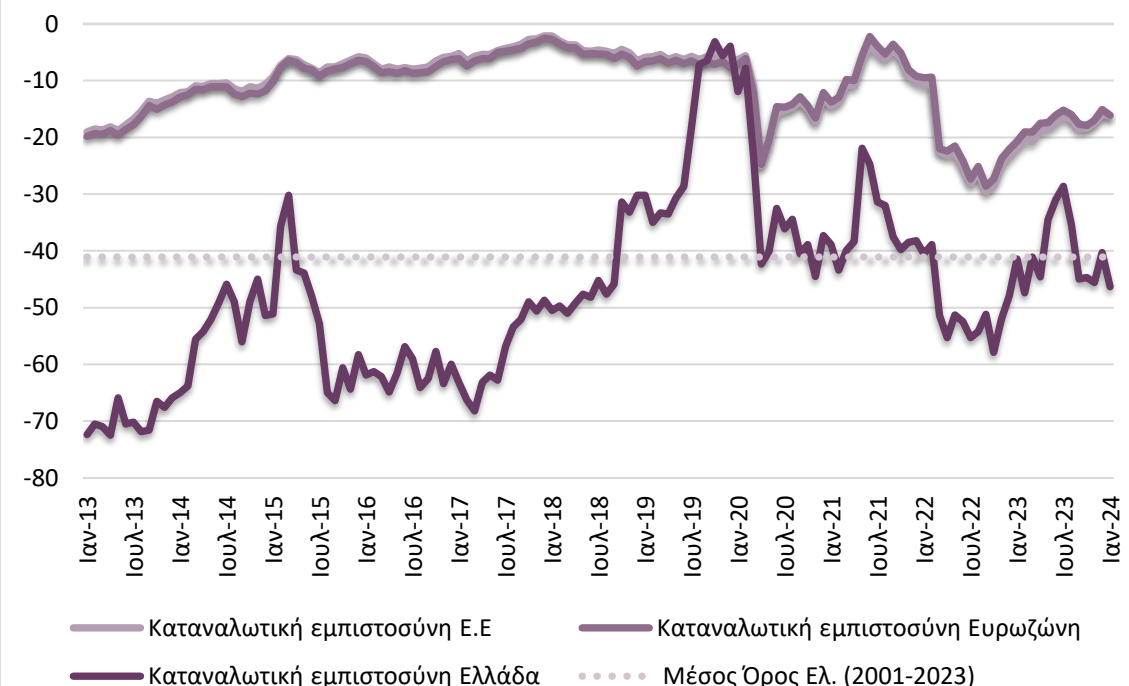
Ενίσχυση στη Βιομηχανία και τις Κατασκευές, μικρή εξασθένιση σε Λιανικό εμπόριο και Υπηρεσίες

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 1/2024

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο στις 107,2 μονάδες, έναντι 105,8 μονάδων τον προηγούμενο μήνα και 105,7 μονάδων ένα έτος πριν. Αποτέλεσμα της βελτίωσης των προσδοκιών σε Βιομηχανία και Κατασκευές, καθώς Λιανικό εμπόριο και Υπηρεσίες εξασθενούν.

Μικρή επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, λόγω εξασθένισης σε όλους τους επιμέρους παράγοντες

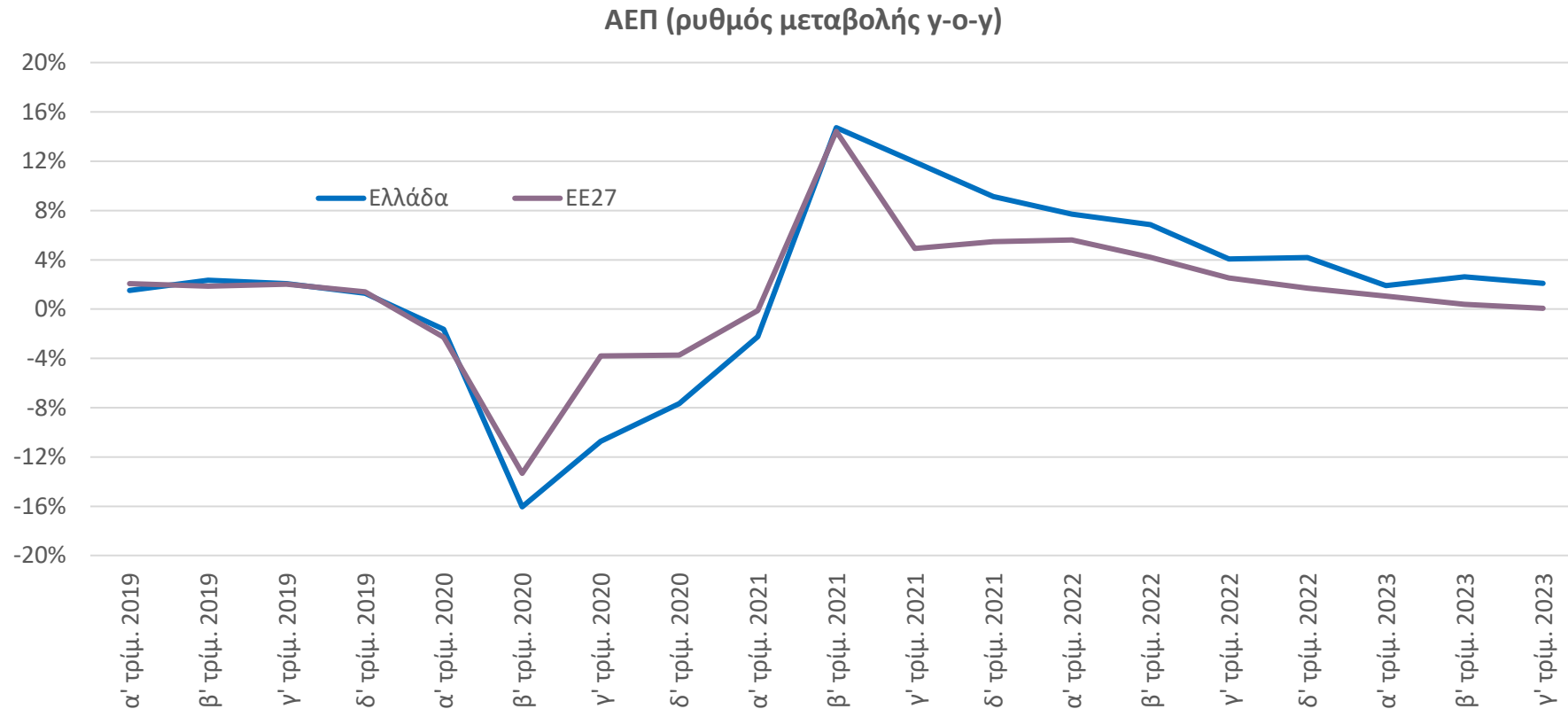

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 1/2024

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης εξασθένησε ήπια τον Ιανουάριο και διαμορφώθηκε στις -46,3 μονάδες (από -40,3 μον. τον προηγούμενο μήνα), σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με ένα έτος πριν (-41,4 μονάδες).

Ανάπτυξη το γ' τρίμηνο, ηπιότερη έναντι του προηγούμενου τριμήνου, λόγω επιβράδυνσης της κατανάλωσης και των πάγιων επενδύσεων

Άνοδος ΑΕΠ το γ' τρίμηνο του 2023, κατά 2,1%, κατόπιν ανάκαμψης 2,6% στο β' τρίμηνο του 2023. Αύξηση στο γ' τρίμηνο ισχυρότερη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (0,1%).

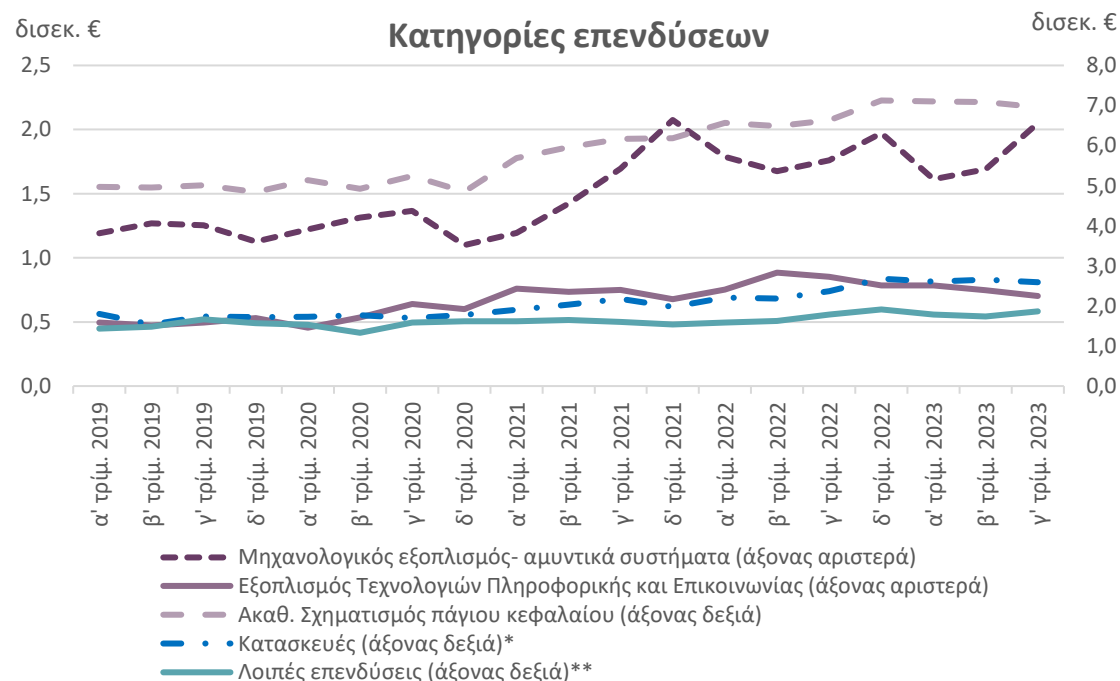
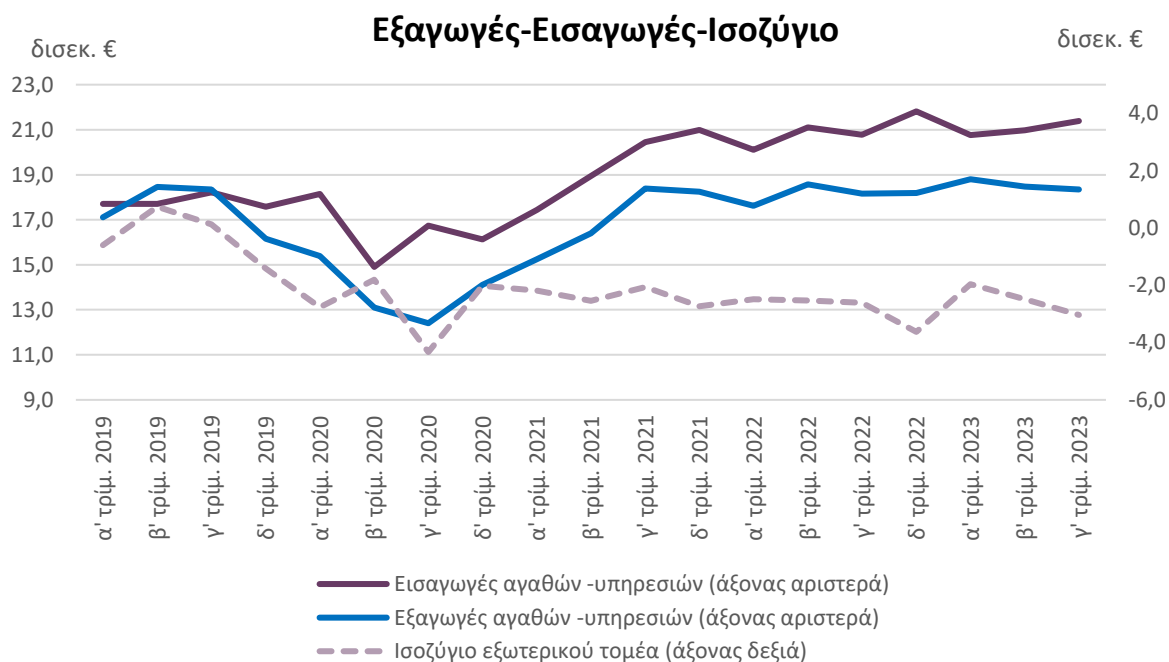

Πηγή: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, σε σταθερές τιμές 2015, ΕΛ.ΣΤΑΤ. Eurostat, Δεκέμβριος 2023

Ασθενέστερη ενίσχυση επενδύσεων, έλλειμμα στον εξωτερικό τομέα

Αύξηση εξαγωγών 1,0% (+€179 εκατ.) το γ' τρίμ. του 2023, έναντι μείωσης -1,2% ένα έτος πριν. Ενίσχυση των εξαγωγών υπηρεσιών (2,9%), και μείωση των εξαγωγών αγαθών (-1,1%). Άνοδος εισαγωγών (2,9% ή +€606 εκατ.), έναντι αύξησης 1,6% πέρυσι. Έλλειμμα ισοζυγίου €3 δισεκ. (ενισχυμένο κατά €426 εκατ. το γ' τρίμ. του 2023 σε σχέση με ένα έτος πριν).

Ενίσχυση πάγιων επενδύσεων στο γ' τρίμ. του 2023 (4,9%, από 9,2% το β' τρίμ. του 2023), έναντι ανόδου 7,4% πέρυσι. Προήλθε κυρίως από αύξηση στο Μηχανολογικό εξοπλισμό (+16,4% από μόλις +0,9%). Μικρότερη άνοδος στις Κατασκευές (+9,5% από +21,7%). Άνοδος για τις Λοιπές επενδύσεις και μείωση για τον Εξοπλισμό τεχνολογίας.

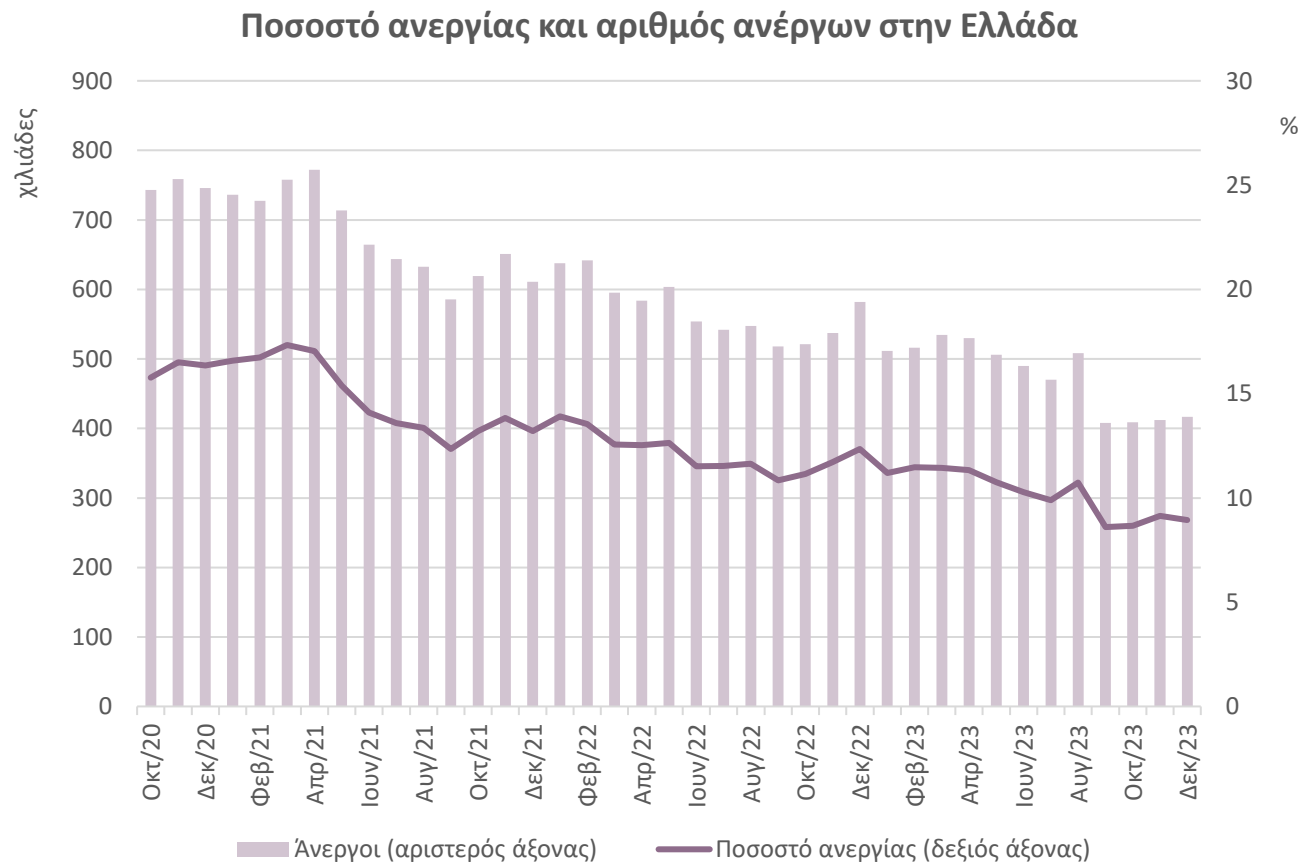
Πηγή: Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, σε σταθερές τιμές 2015, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δεκέμβριος 2023

* Οι Κατασκευές περιλαμβάνουν τις Κατοικίες και τις Λοιπές Κατασκευές. Οι Λοιπές Κατασκευές περιλαμβάνουν τα δημόσια έργα, τα βιομηχανικά και εμπορικά κτίρια, τα ξενοδοχεία, τα κτίρια γραφείων και λοιπά μη οικιστικά κτίρια

** Οι Λοιπές επενδύσεις περιλαμβάνουν τις επενδύσεις σε Μεταφορικό εξοπλισμό, αγροτικά μηχανήματα, πνευματικά δικαιώματα κ.ά.

Συνεχίστηκε η εξασθένιση της ανεργίας τον Δεκέμβριο του 2023 (γ-ο-γ)

Οριακά μειωμένο το ποσοστό ανεργίας σε σχέση με ένα μήνα πριν.

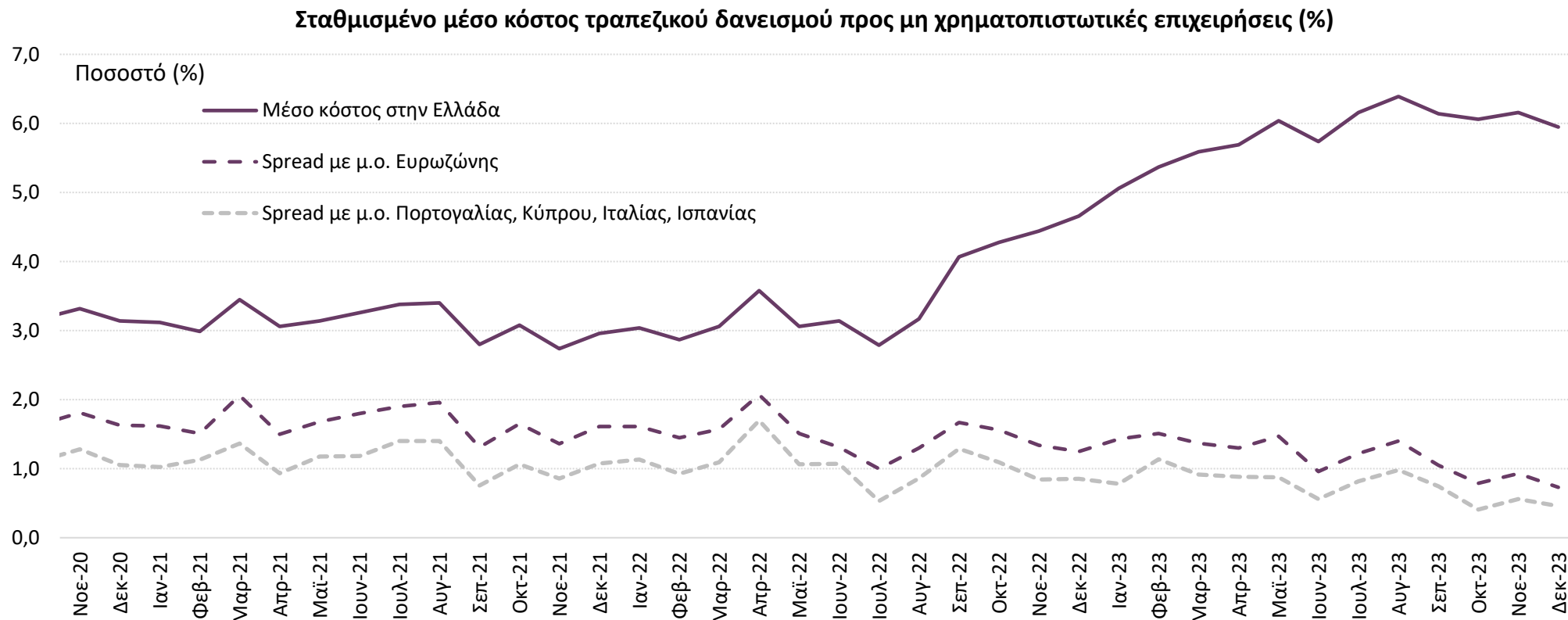

- Το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε σε 8,9% τον Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους από 12,4% ένα έτος πριν.
- Την ίδια περίοδο ο αριθμός των ανέργων ανήλθε στους 416,5 χιλ. καταγράφοντας μείωση 28,5% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2022.
- Ο αριθμός των απασχολούμενων ενισχύθηκε 2,7% (γ-ο-γ), στους 4.240,1 χιλ. τον Δεκέμβριο του 2023.
- Παράλληλα, η απασχόληση σημείωσε άνοδο (+110 χιλ. απασχολούμενοι).
- Συγκριτικά με τον Νοέμβριο του ίδιου έτους, το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας σημείωσε οριακή μείωση 0,2 ποσοστιαίας μονάδας.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 12/2023

Το μέσο κόστος νέου δανεισμού για τις ελληνικές επιχειρήσεις σημείωσε μείωση τον Δεκέμβριο του 2023, στο 6,0%...

Πηγή: ΕΚΤ, έως 12/2023

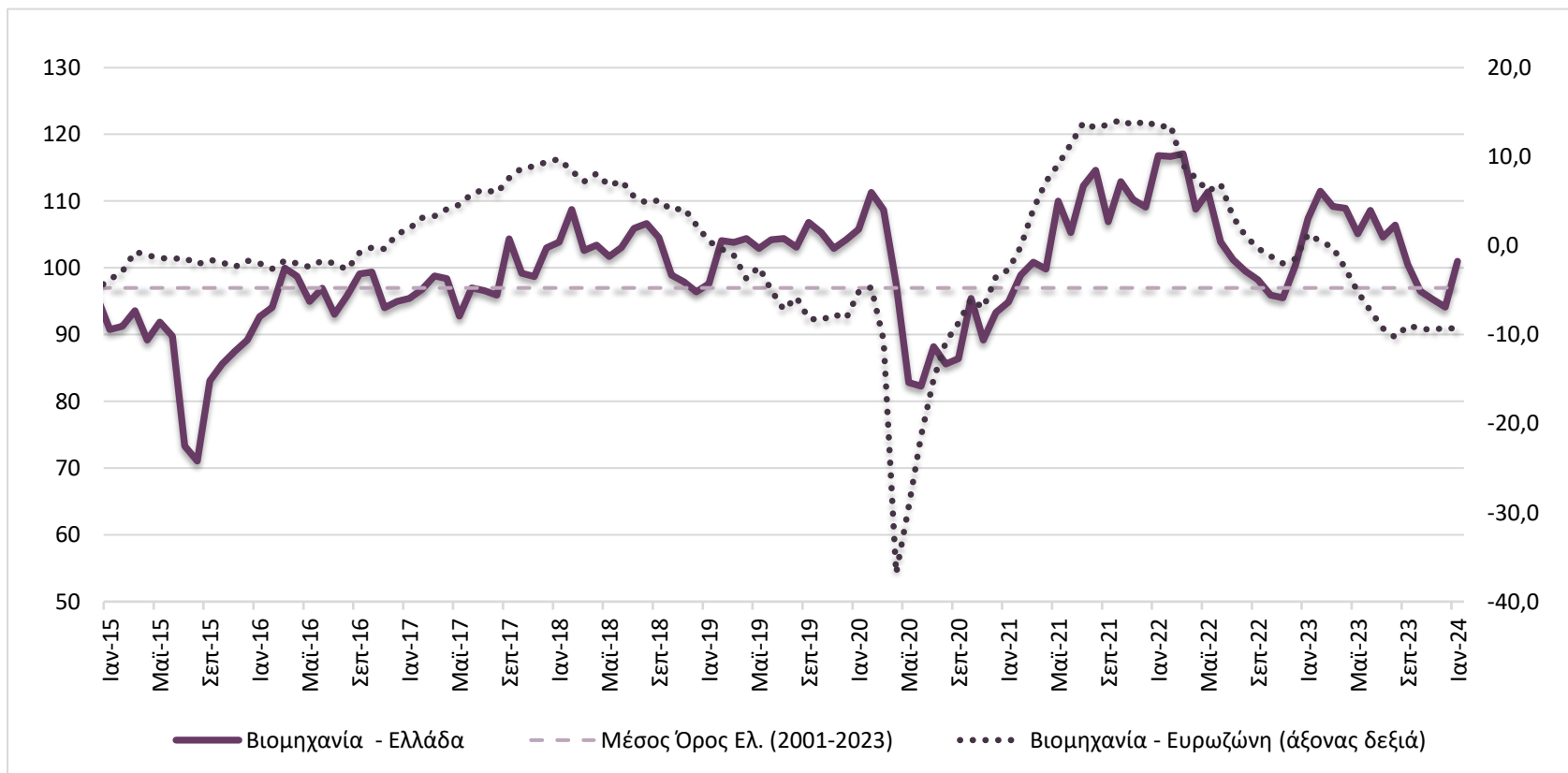
...με την απόκλιση από το μέσο κόστος δανεισμού επιχειρήσεων της Ευρωζώνης να μειώνεται σε 73 μονάδες βάσης (από 93 μ.β. τον Νοέμβριο του 2023).

Περιεχόμενα

- Σύνοψη
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- **Εξελίξεις στη Βιομηχανία**
- Διεθνές περιβάλλον
- Ενέργεια
- Ειδικό θέμα: Κυκλική Οικονομία: Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία

Βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία

Άνοδος προσδοκιών, λόγω ενίσχυσης των προβλέψεων της παραγωγής

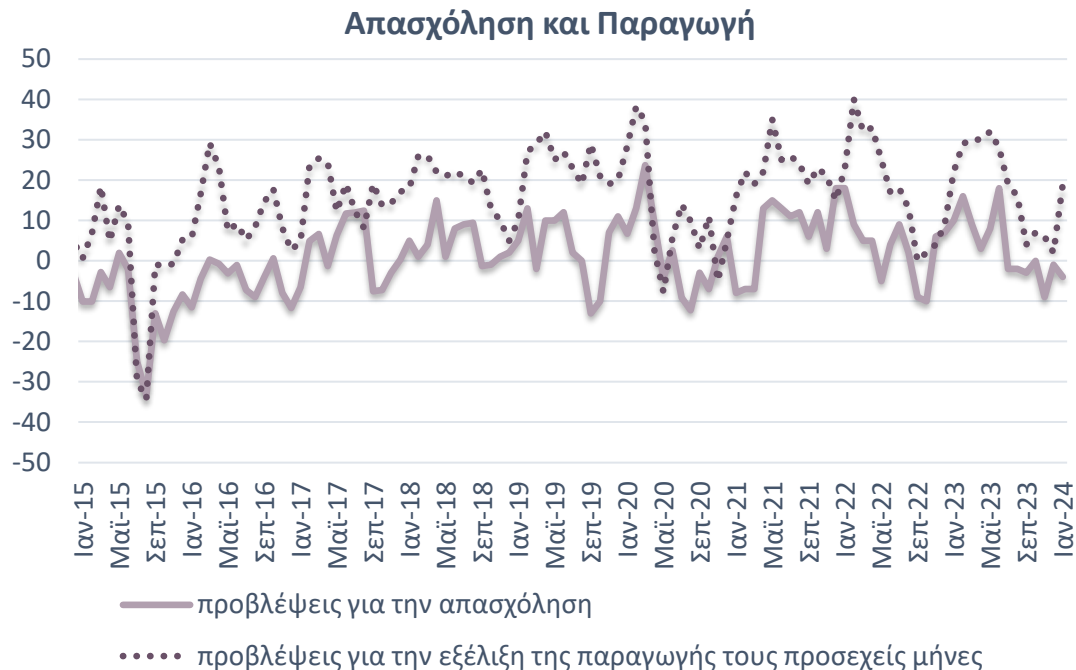

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 1/2024

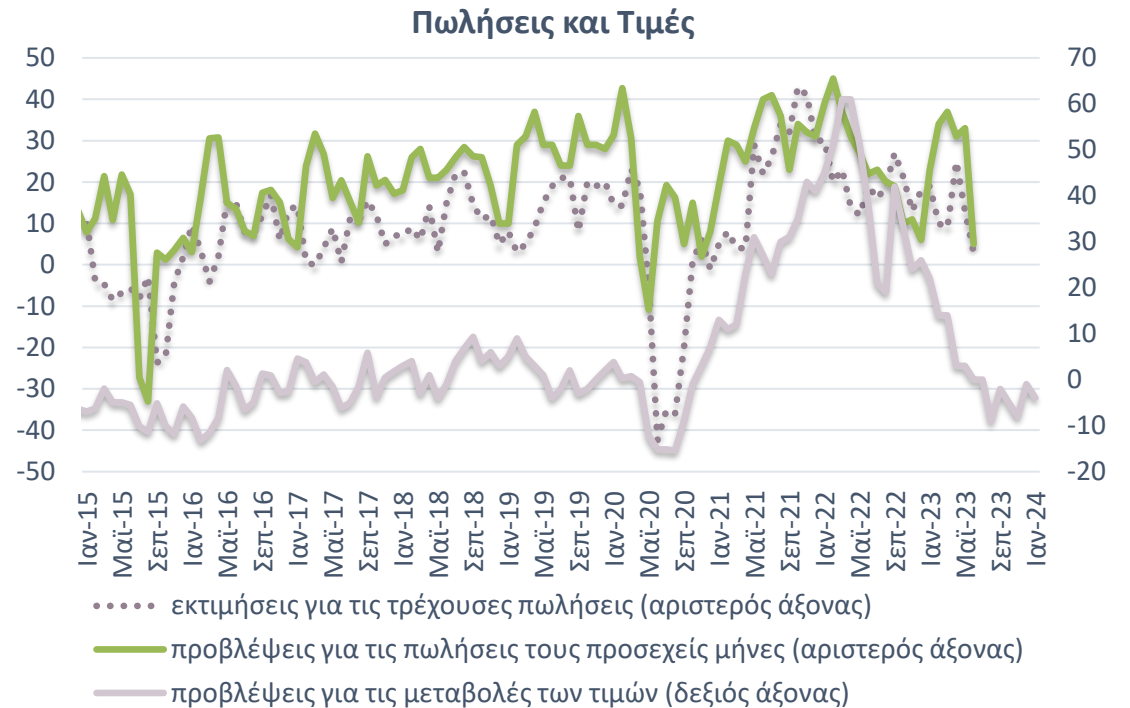
Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία ενισχύθηκε τον Ιανουάριο στις 101 μονάδες (από 94,1 μον. ένα μήνα πριν), σε χαμηλότερα επίπεδα από το αντίστοιχο περυσινό (107,4 μον.).

Προβλέψεις σε επιμέρους κατηγορίες του Δείκτη Βιομηχανίας (I)

Ενισχυμένο το αρνητικό ισοζύγιο προβλέψεων για την απασχόληση.
Ενίσχυση για τον δείκτη προβλέψεων για την παραγωγή.

Ήπια επιδείνωση του ισοζυγίου προβλέψεων για τις τιμές.

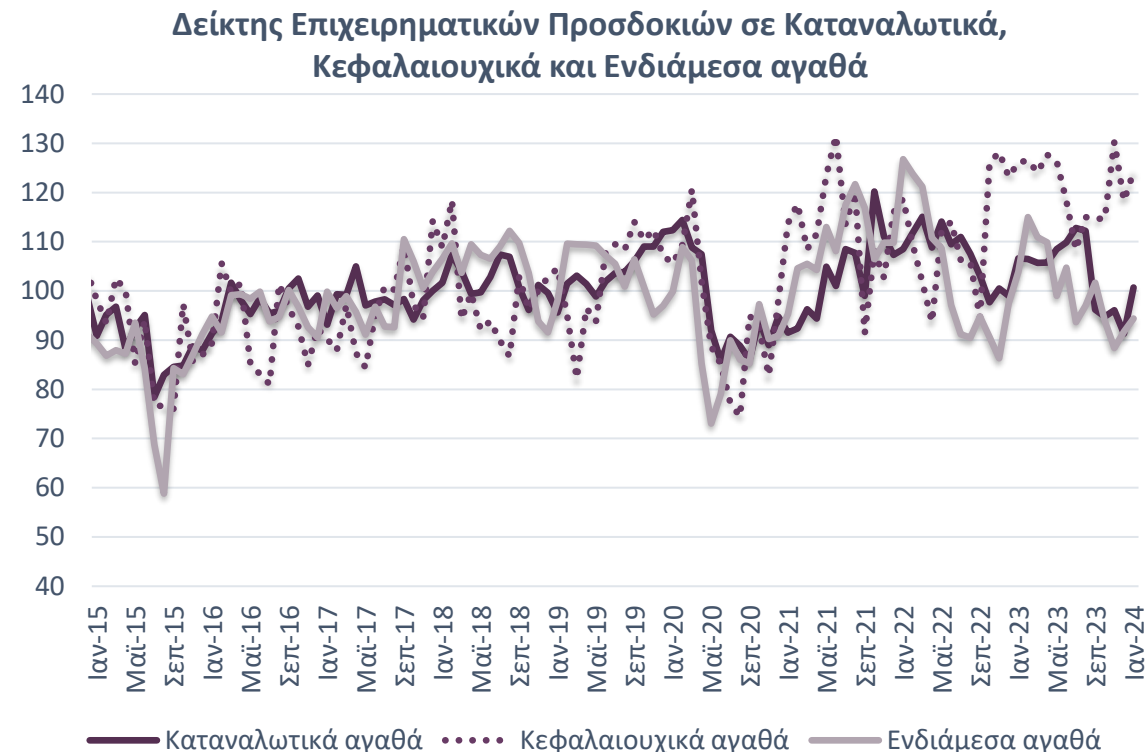
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 1/2024. *Σημ: Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τους δείκτες που αφορούν στις πωλήσεις από τον Ιούλιο.

Αν και το επίπεδο τιμών εξακολουθεί να είναι υψηλό, παραμένουν οι προσδοκίες για θετική πορεία της οικονομίας, με άνοδο των επενδύσεων που θα επιδράσει θετικά στην αγορά και στη μείωση της ανεργίας το τρέχον έτος.

Προβλέψεις σε επιμέρους κατηγορίες του Δείκτη Βιομηχανίας (II)

Ισχυρότερο το αρνητικό ισοζύγιο για παραγγελίες και τρέχουσα ζήτηση. Υποχώρηση του ισοζυγίου για τα αποθέματα.

Ενισχυμένος ο δείκτης για τα Καταναλωτικά και τα Κεφαλαιουχικά αγαθά, λόγω των προβλέψεων για την παραγωγή. Σε χαμηλότερα επίπεδα η άνοδος για τα Ενδιάμεσα, λόγω της αποκλιμάκωσης των αποθεμάτων.

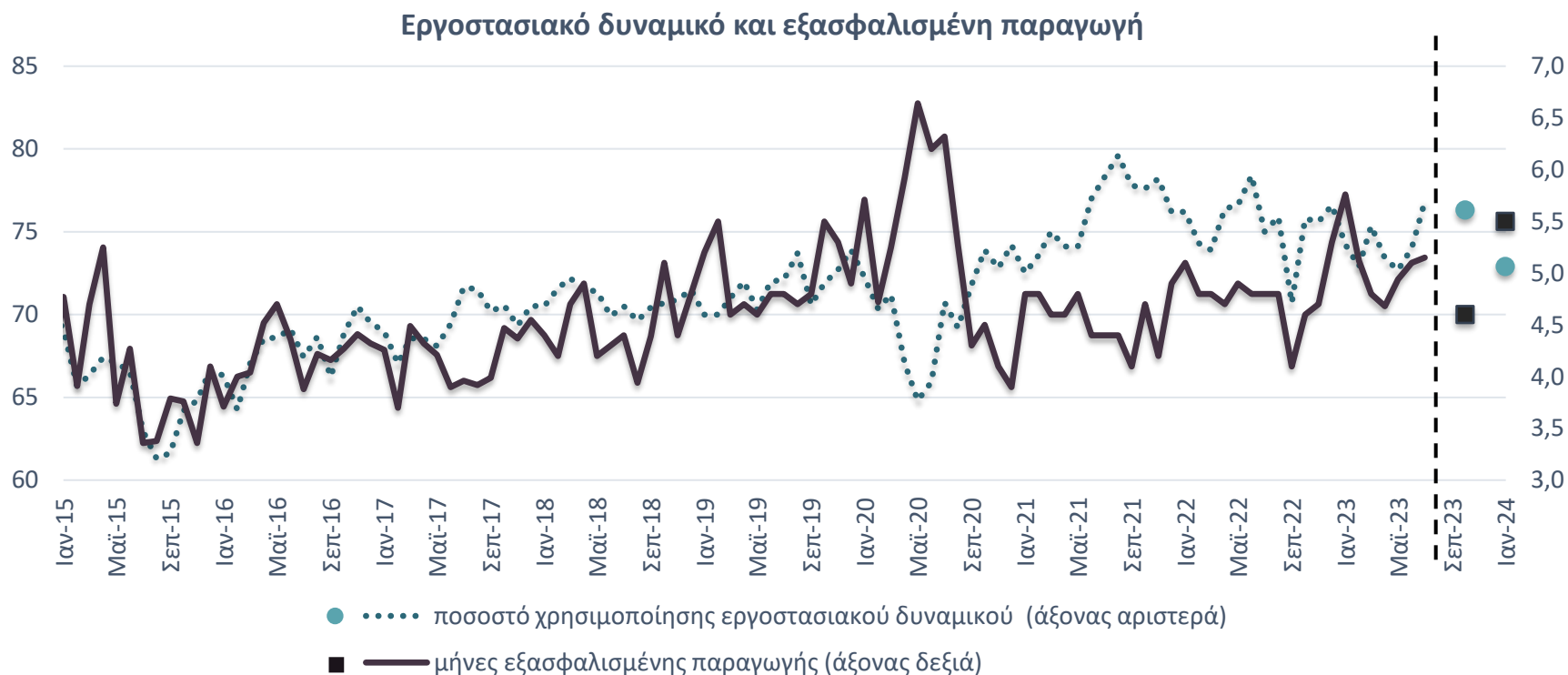

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 1/2024

Αν και υπάρχουν έντονες αβεβαιότητες στο διεθνές εμπόριο, η εγχώρια βιομηχανία φαίνεται να αναμένει σχετική βελτίωση της δυναμικής της, ενώ και οι Κατασκευές κινούνται έντονα ανοδικά, με επιταχυνόμενες επενδύσεις.

Υποχώρηση για το εργοστασιακό δυναμικό, άνοδος για την εξασφαλισμένη παραγωγή

Η αξιοποίηση του δυναμικού της βιομηχανίας εξασθένησε τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους.

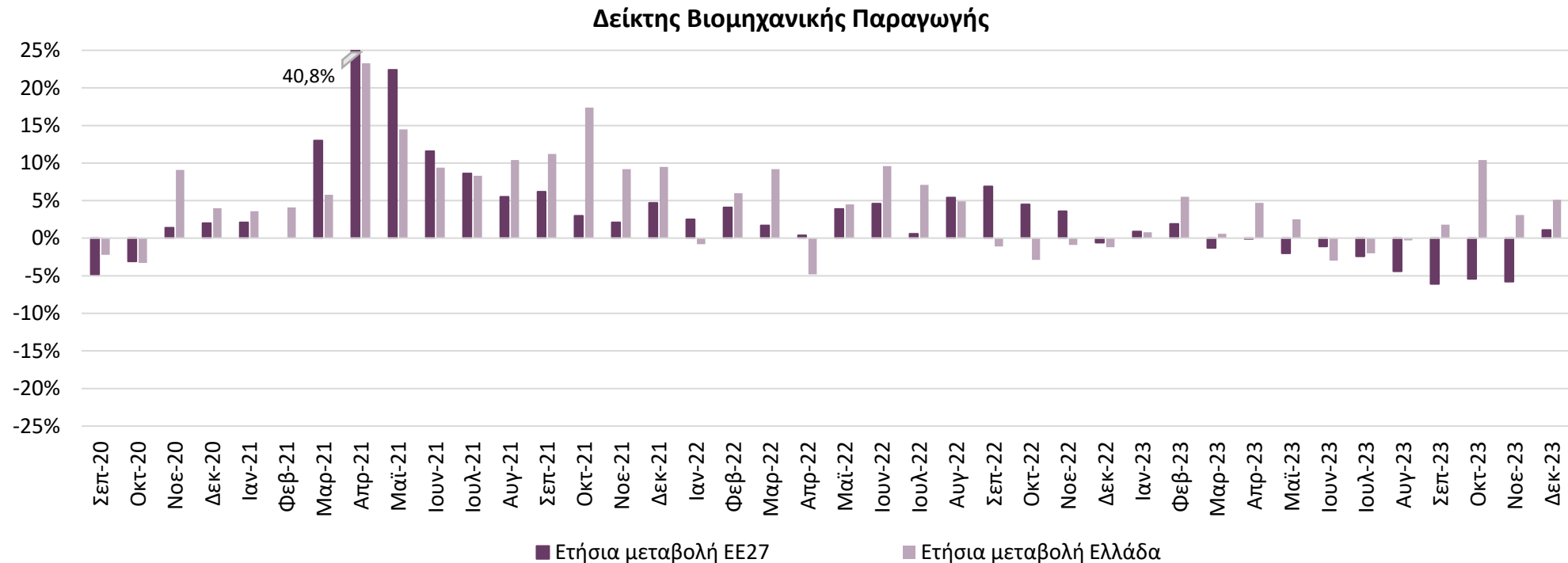

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 1/2024. Σημ: Οι δείκτες του εργοστασιακού δυναμικού και της εξασφαλισμένης παραγωγής πλέον υπολογίζονται κάθε τρεις μήνες και οι τιμές θα αφορούν στον εκάστοτε μήνα.

Το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού μειώθηκε στο 72,9% τον Ιανουάριο (από 76,3% τον περασμένο Οκτώβριο), με την εξασφαλισμένη παραγωγή να ανέρχεται στους 5,5 μήνες από 4,6 μήνες τον Οκτώβριο του 2023.

Ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής κατά 5,1% τον Δεκέμβριο του 2023 σε σχέση με ένα έτος πριν, στην Ελλάδα, έναντι ανόδου 1,1% σε ΕΕ27

**Άνοδος 2,6% σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα.
Στο σύνολο του 2023, αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής κατά 2,2% από επίσης αύξηση 2,5% το 2022.**

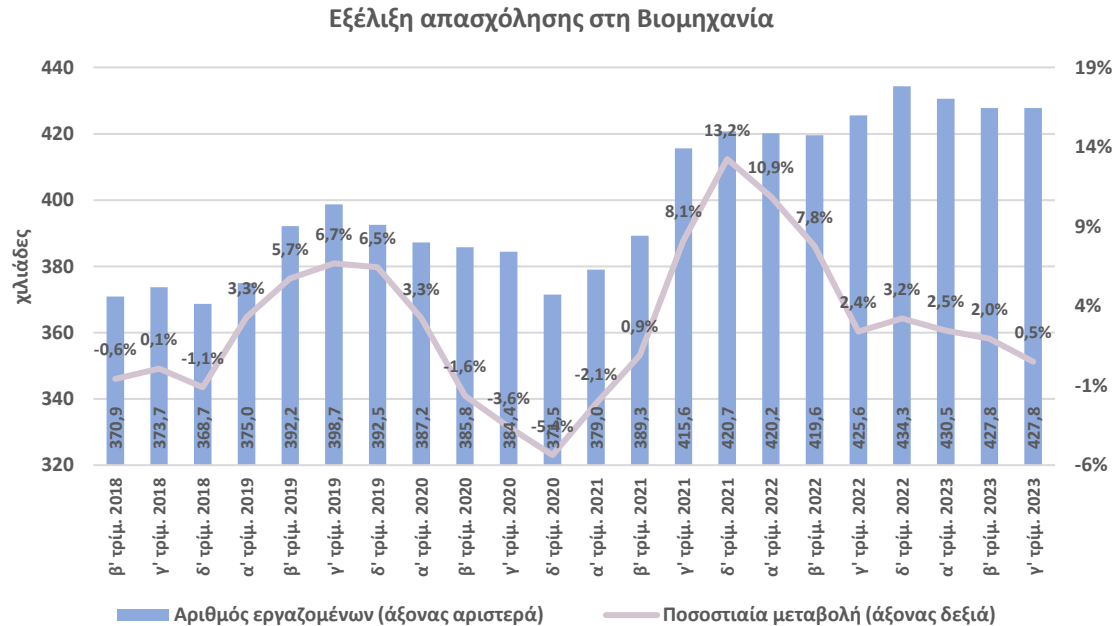

Πηγή: Eurostat, έως 12/2023. Σημ: Ημερολογιακά διορθωμένα στοιχεία.

Ανοδικές τάσεις στους περισσότερους κλάδους της βιομηχανίας τον Δεκέμβριο του 2023. Ειδικότερα, βελτίωση για Ορυχεία - Λατομεία (14,4%), Μεταποίηση (4,9%) και Ηλεκτρικό Ρεύμα (1,4%). Σε κλάδους υψηλής σημασίας για την ελληνική οικονομία, άνοδος καταγράφηκε στα Φάρμακα (5,7%) και οριακή αύξηση στα Τρόφιμα (0,5%), αλλά μείωση για Βασικά Μέταλλα (-4,1%).

Ενίσχυση της απασχόλησης στη Βιομηχανία στο γ' τρίμ. του 2023

Άνοδος της απασχόλησης στη Βιομηχανία* για δέκατο συνεχόμενο τρίμηνο

Ο δείκτης κόστους εργασίας στη Μεταποίηση υποχώρησε για τρίτο συνεχόμενο τρίμηνο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως γ' τρίμ. 2023'. *Σημ: Ορυχεία-Λατομεία και Μεταποίηση

- Το γ' τρίμ. του 2023 η απασχόληση στη Βιομηχανία αυξήθηκε κατά 0,5%, στα 427,8 χιλ. σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2022.
- Εντονότερη ήταν η άνοδος της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας (+1%, γ-ο-γ), με αποτέλεσμα οι απασχολούμενοι να αυξηθούν στους 4.256,2 χιλ. το γ' τρίμ. του 2023 (+40,2 χιλ. σε σχέση με ένα έτος πριν).

Πηγή: Eurostat, έως γ' τρίμ. 2023.

Ο δείκτης κόστους εργασίας στη Μεταποίηση διαμορφώθηκε στις 105,7 μονάδες το γ' τρίμ. του 2023, σημειώνοντας υποχώρηση 1,1% σε σχέση με ένα έτος πριν.

Συνεχίστηκε η υποχώρηση των τιμών εισαγωγών και των τιμών παραγωγού

Ασθενέστερη η μείωση των τιμών εισαγωγών τον Νοέμβριο του 2023, κατά 7,7% από 12,1% ένα μήνα πριν. Εντονότερη μείωση των τιμών στην Ευρωζώνη (8,6% από εξασθένιση 10,6% τον προηγούμενο μήνα).

Ηπιότερη υποχώρηση των τιμών παραγωγού τον Δεκέμβριο του 2023, 2,2% σε συνέχεια μείωσης 5,8% ένα μήνα νωρίτερα. Ηπιότερη η εξασθένιση για τον δείκτη σε Ευρώπη (1,6% από 2,3% ένα μήνα πριν).

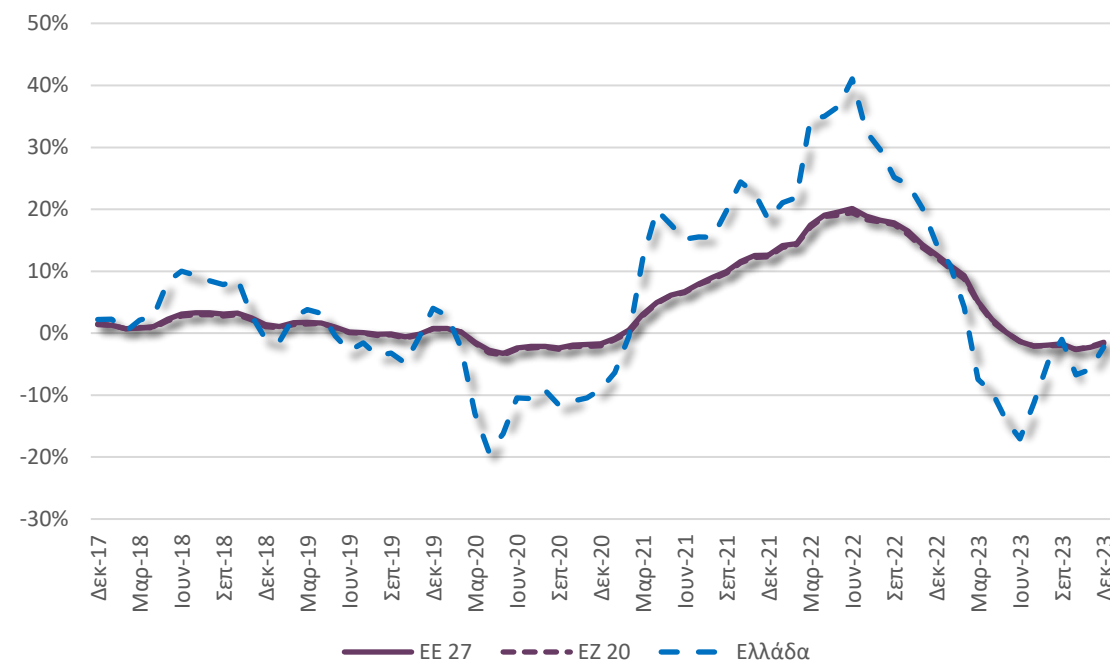
Ετήσιες μεταβολές Δείκτη Τιμών Εισαγωγών στη Βιομηχανία
(Μεταποίηση, Ορυχεία & Λατομεία)

Πηγή: Eurostat, έως 11/2023

Σημ: Οι τιμές εισαγωγών αφορούν στο σύνολο της αγοράς

Ετήσιες μεταβολές Δείκτη Τιμών Παραγωγού στη Βιομηχανία
(Μεταποίηση, Ορυχεία & Λατομεία)

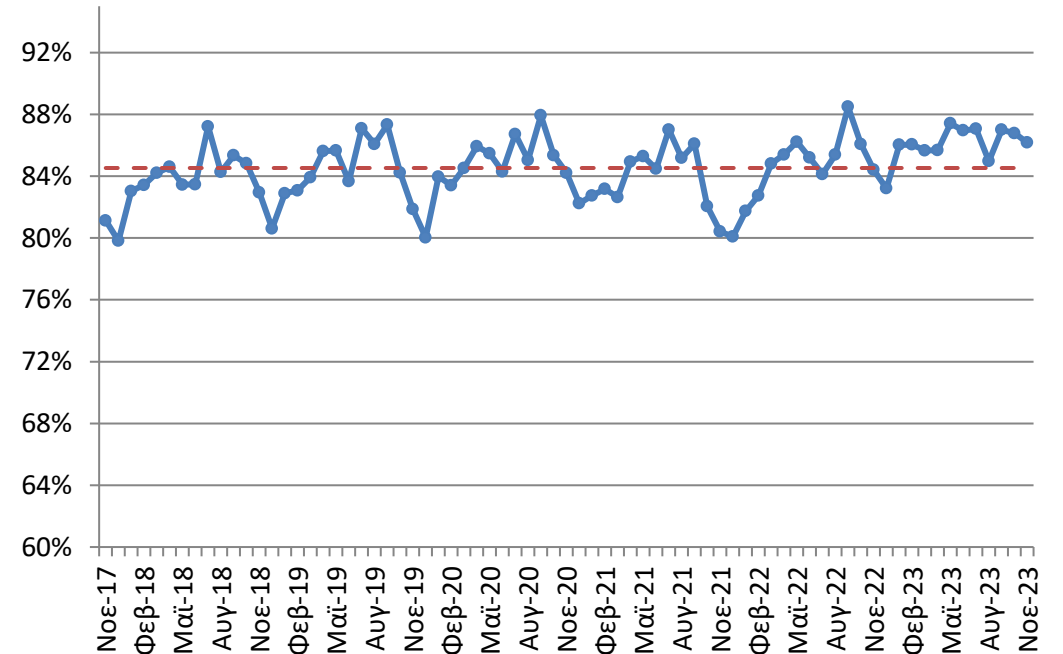
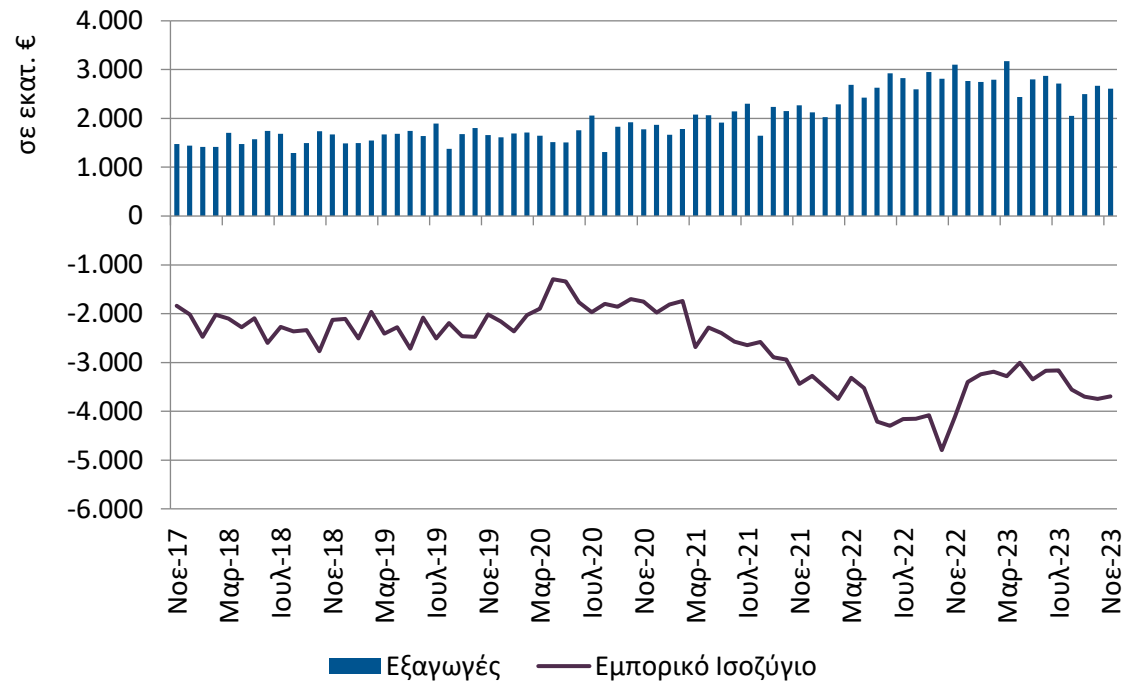
Πηγή: Eurostat, έως 12/2023

Σημ: Οι τιμές παραγωγού αφορούν στο σύνολο της αγοράς.

Νέα μείωση των εξαγωγών και του εμπορικού ελλείμματος βιομηχανίας τον Νοέμβριο του 2023 σε σχέση με ένα έτος πριν

Οι εξαγωγές των βιομηχανικών προϊόντων* ανήλθαν στα €2,6 δισεκ. τον Νοέμβριο του 2023, εξασθενημένες κατά 15,7% (γ-ο-γ). Μείωση και για το εμπορικό έλλειμμα, στα €3,7 δισεκ. από €4,1 δισεκ. ένα έτος πριν.

Το μερίδιο των βιομηχανικών προϊόντων* τον Νοέμβριο του προηγούμενου έτους ανήλθε σε 86,2% του συνόλου των εξαγωγών αγαθών, σε υψηλότερα επίπεδα από το διαχρονικό μέσο όρο (+1,7% π.μ.).

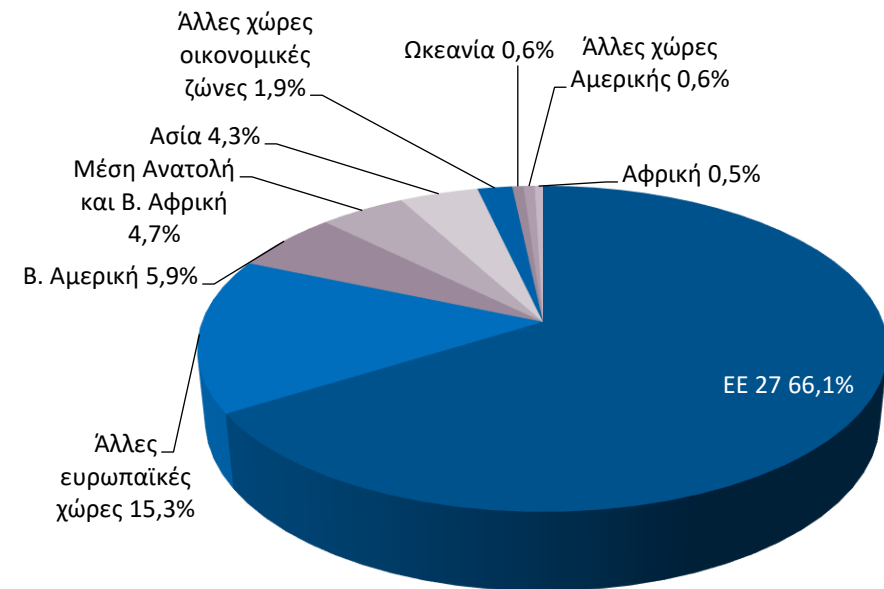
Πηγή: Eurostat, International Trade, ComExt, έως 11/2023

*Σημ: Σε τρέχουσες τιμές. Περιλαμβάνονται τα Ορυχεία-Λατομεία και η Μεταποίηση, εξαιρουμένων των Προϊόντων διύλισης πετρελαίου

Φαρμακευτικά σκευάσματα και Αλουμίνιο κορυφαία εξαγόμενα βιομηχανικά προϊόντα το γ' τρίμηνο του 2023

Στο γ' τρίμηνο του 2023 πρωτοπόρησαν για τις εξαγωγές τους τα Φαρμακευτικά σκευάσματα με €598 εκατ. (+17,5%) και το Αλουμίνιο με €564 εκατ. (-19,4%).

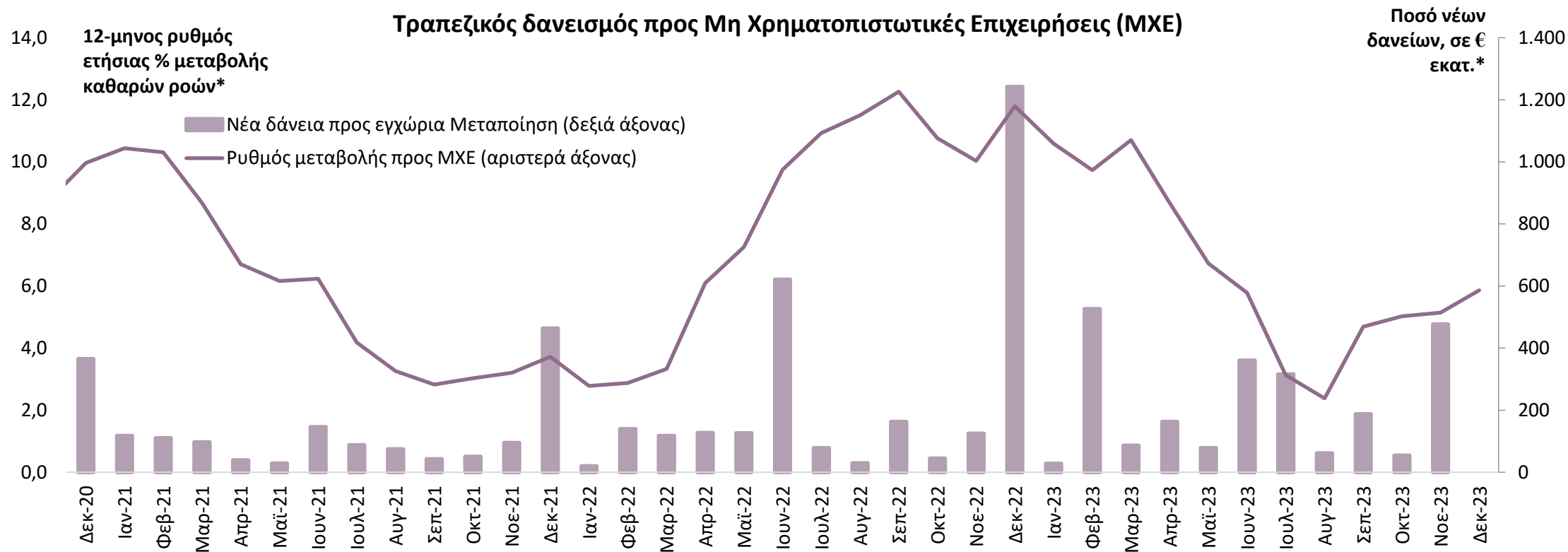
Το 81,5% των βιομηχανικών προϊόντων* προς ευρωπαϊκές χώρες, ενώ μόλις 5,9% προς Β. Αμερική το γ' τριμ. του 2023.

Πηγή: Eurostat, International Trade, ComExt, έως γ' τρίμηνο

*Σημ: Σε τρέχουσες τιμές. Περιλαμβάνονται τα Ορυχεία-Λατομεία και η Μεταποίηση, εξαιρουμένων των Προϊόντων δύλισης πετρελαίου

Ο 12-μηνος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης προς τις μη χρημ/κές επιχειρήσεις αυξήθηκε τον Δεκέμβριο του 2023, στο 5,9%...

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 12/2023

* Οι καθαρές ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων. Τα ποσά νέων δανείων ανά κλάδο αποτυπώνουν συνολικές μηνιαίες εκταμιεύσεις από τη βάση AnaCredit.

...ενώ οι νέες πιστώσεις προς επιχειρήσεις της Μεταποίησης τον Νοέμβριο του 2023 άγγιξαν τα €477 εκατ.

Περιεχόμενα

- Σύνοψη
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- **Διεθνές περιβάλλον**
- Ενέργεια
- Ειδικό θέμα: Κυκλική Οικονομία: Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία

Ισχυροποίηση για Brent, μικτές τάσεις στα βιομηχανικά μέταλλα

Άνοδος της τιμής του Brent τον Ιανουάριο κατά 3,2%, στα \$80,1/βαρέλι.

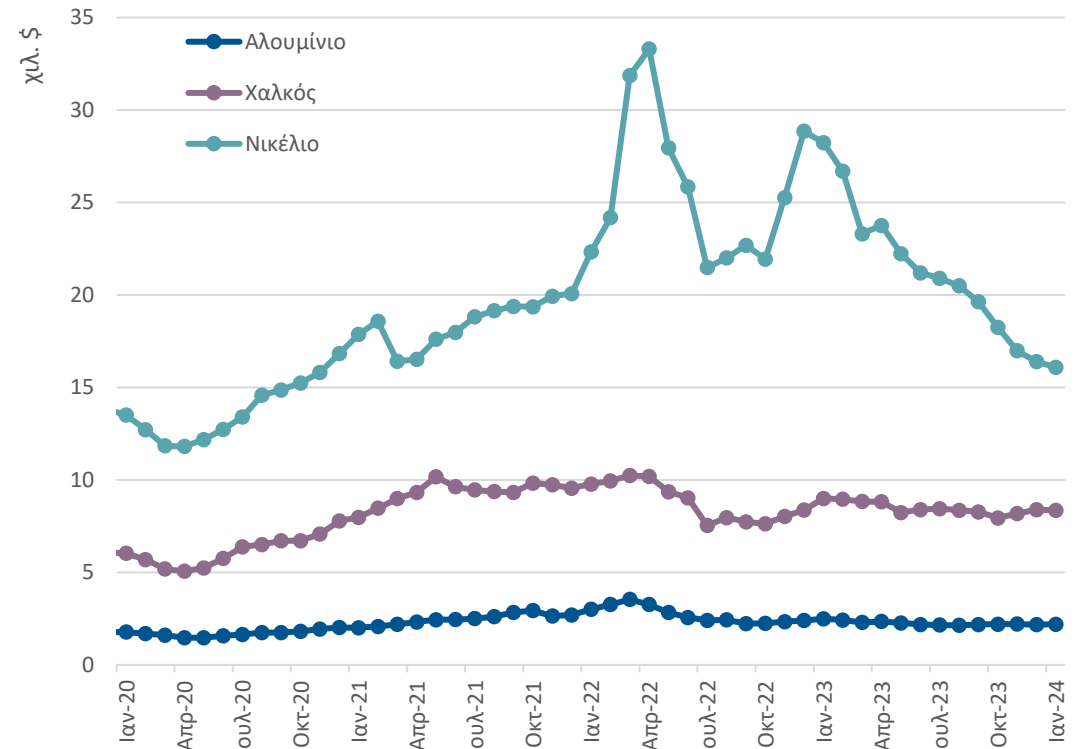
Τιμή αργού πετρελαίου (Brent)

Πηγή: U.S. Energy Information Administration, έως 1/2024

Ήπια άνοδος για Αλουμίνιο (+0,9%), πτώση για Νικέλιο (-1,8%) και Χαλκό (-0,6%) τον Ιανουάριο

Τιμές βιομηχανικών μετάλλων

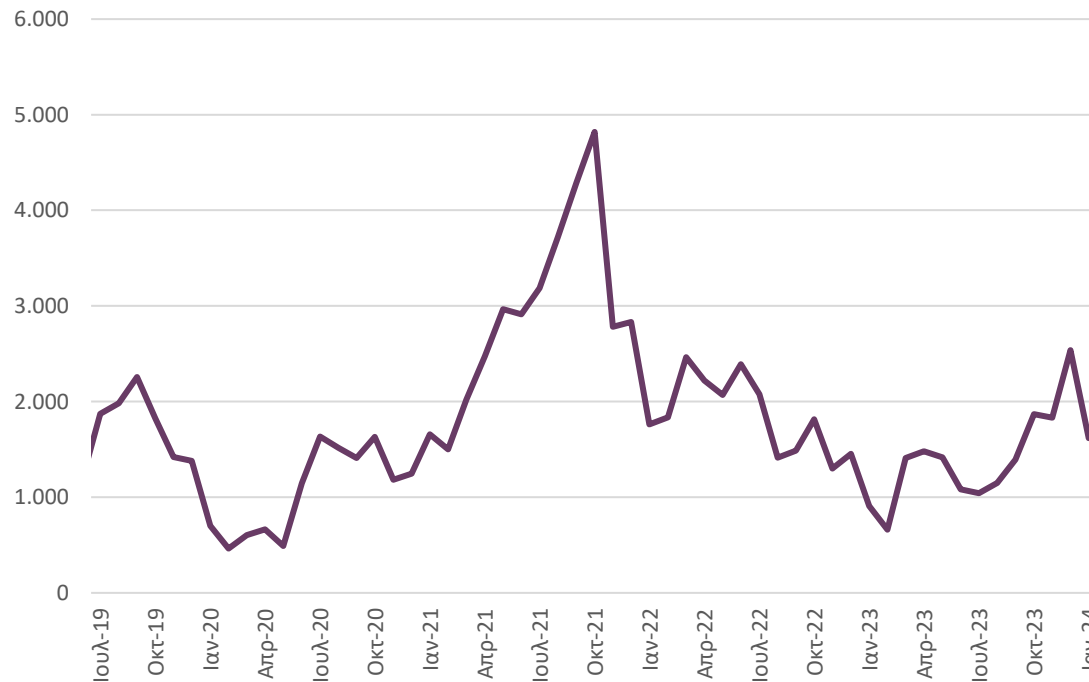
Πηγή: ΔΝΤ, London Metal Exchange, έως 1/2024

Μικτές τάσεις στην παγκόσμια ναυτιλία τον Ιανουάριο

Νέα άνοδος στο ξηρό φορτίο τον Ιανουάριο, με τον δείκτη να ενισχύεται κατά 77,9% (γ-ο-γ). Μείωση του δείκτη κατά 36,3% σε σχέση με ένα μήνα νωρίτερα.

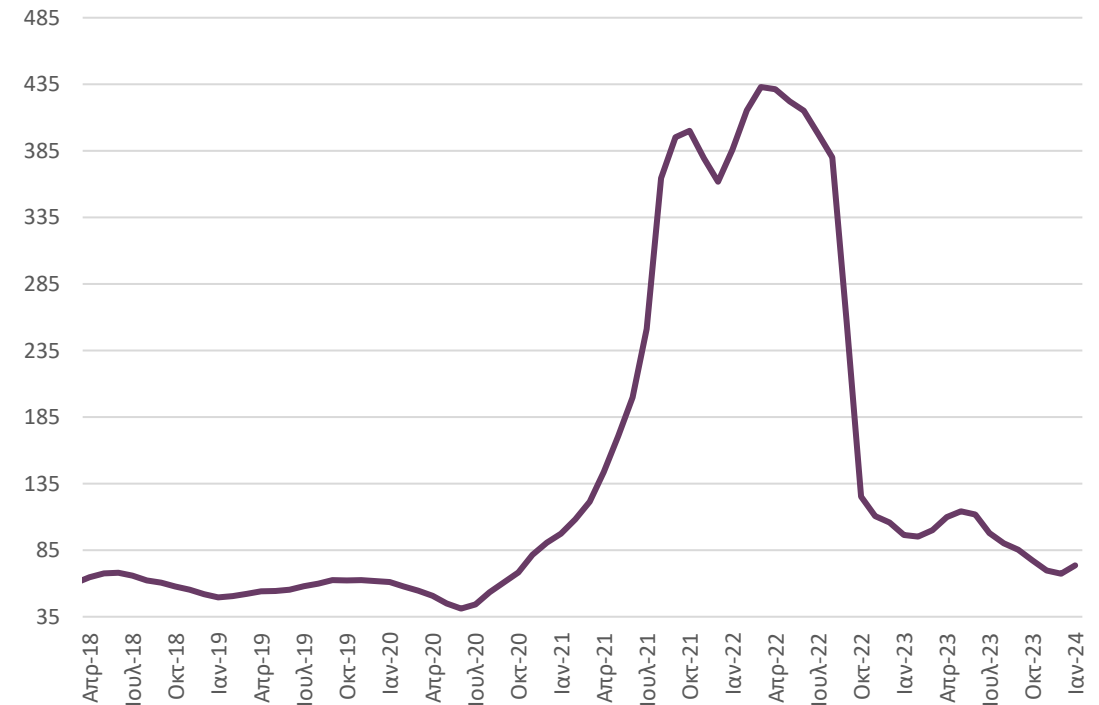
Συνεχίστηκε η υποχώρηση του δείκτη εμπορευματοκιβωτίων κατά 23,7% (γ-ο-γ) τον Ιανουάριο. Αύξηση κατά 9,4% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

Ετήσια Μεταβολή δείκτη BDI (1973=1334)

Πηγή: Clarksons, έως 1/2024

Δείκτης εμπορευματοκιβωτίων (1999=100)

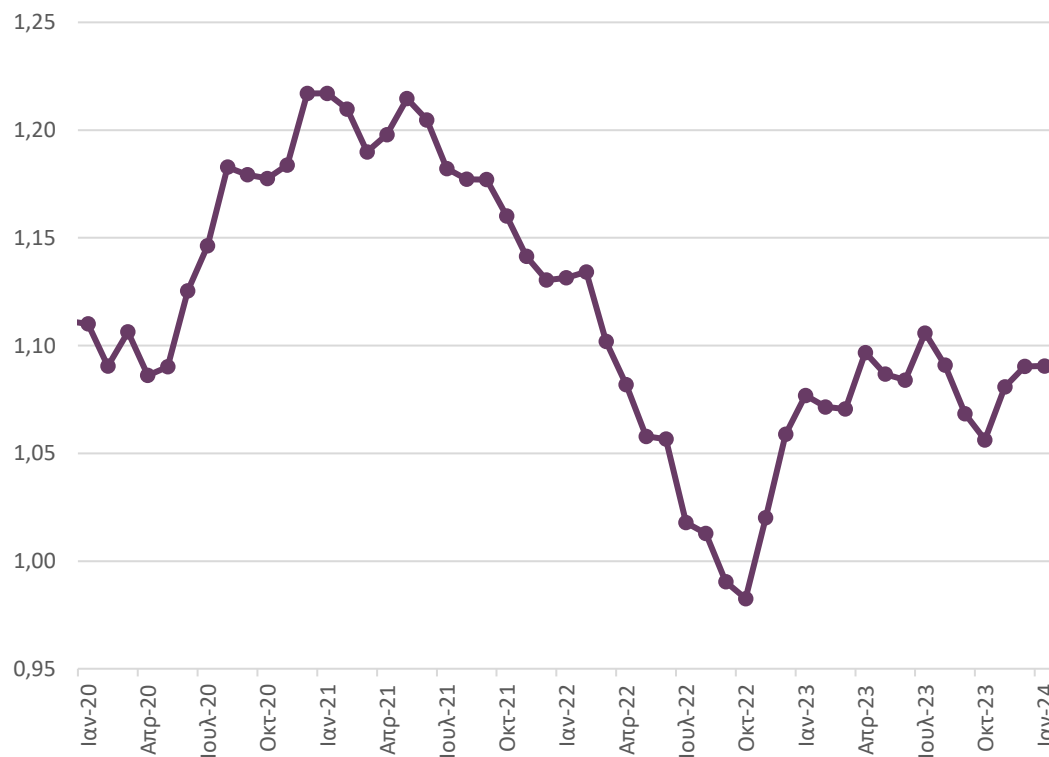

Πηγή: Clarksons, έως 1/2024

Αμετάβλητη η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Αμετάβλητη η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου τον Ιανουάριο, στα 1,09 \$/€

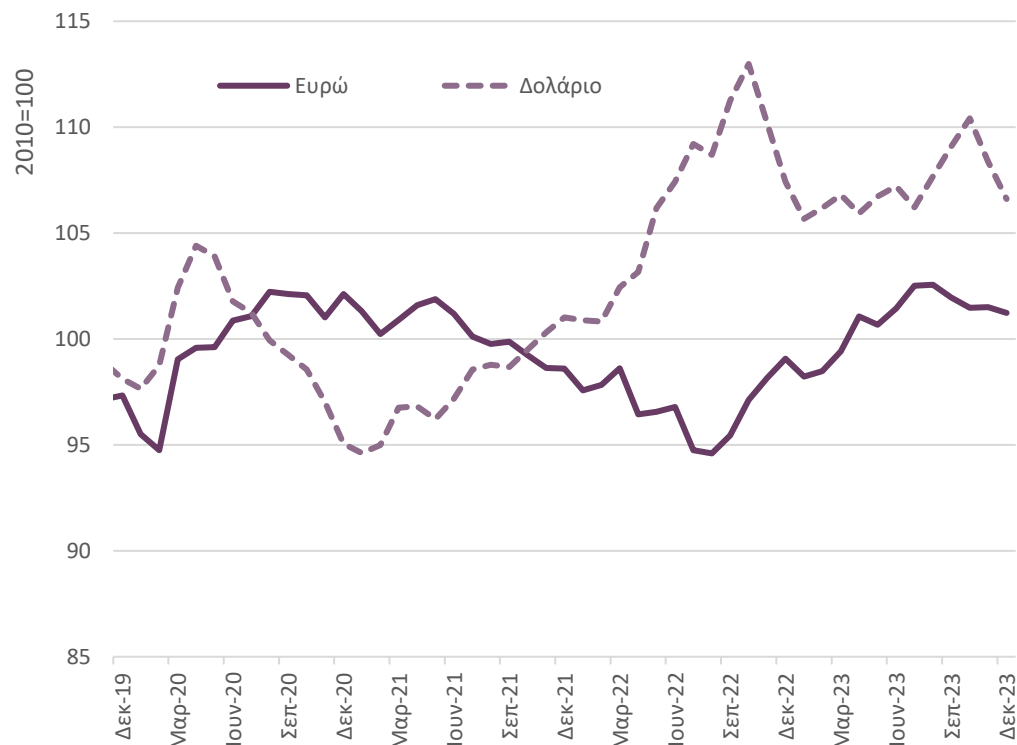
Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγή: ΕΚΤ, έως 1/2024

Υποχώρηση για δολάριο (-1,6%) και ευρώ (-0,3%) σε σχέση με τους κύριους εμπορικούς εταίρους τον Δεκέμβριο του 2023

Δείκτης πραγματικής σταθμισμένης ισοτιμίας

Πηγή: Bank for International Settlements, έως 12/2023

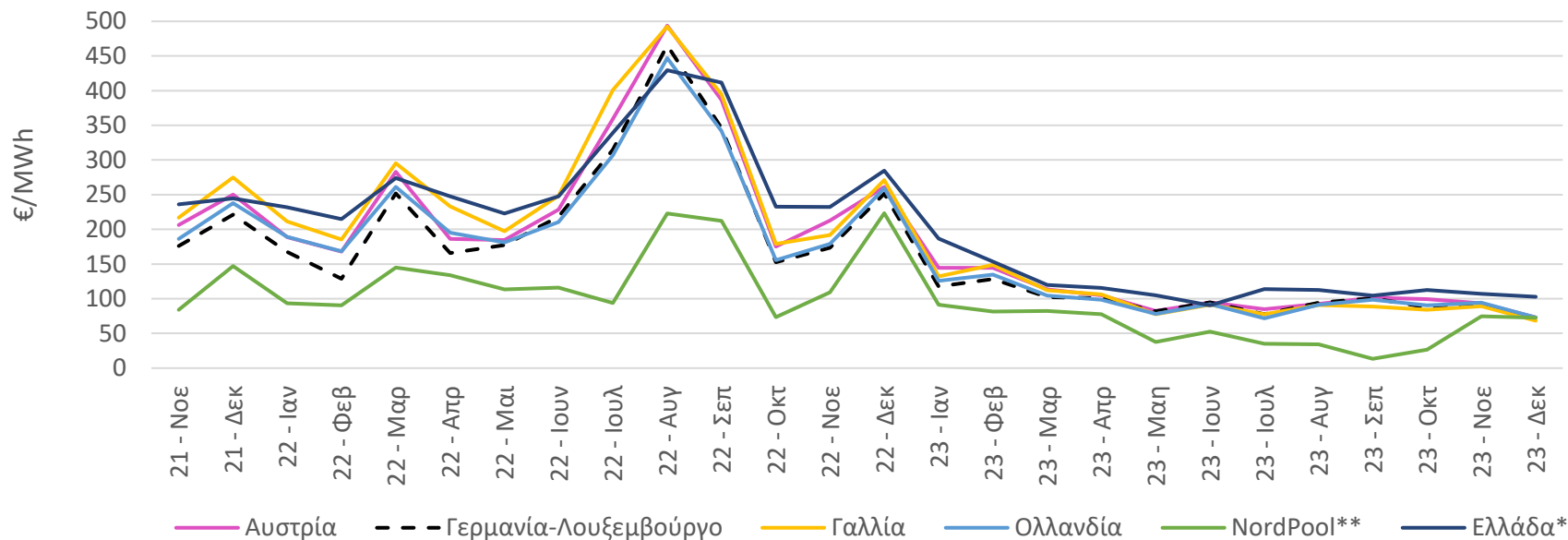

Περιεχόμενα

- Σύνοψη
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- Διεθνές περιβάλλον
- **Ενέργεια**
- Ειδικό θέμα: Κυκλική Οικονομία: Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία

Μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας τον Δεκέμβριο του 2023

Η τιμή χονδρικής φορτίου βάσης ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα τον Δεκέμβριο του 2023 μειώθηκε κατά 64% σε ετήσια βάση

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, NordPool έως 12/2023

* Μεσοσταθμική Τιμή Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα.

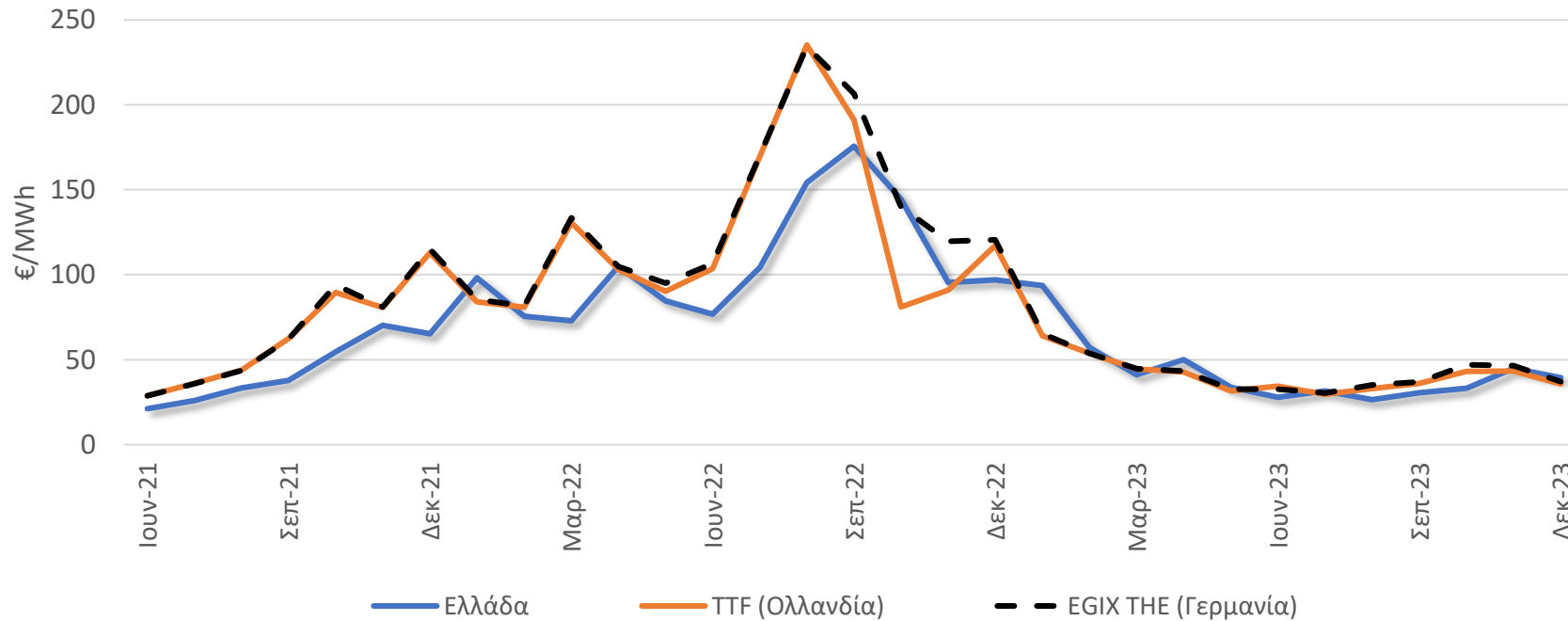
** Μηνιαία τιμή (day-ahead) συστήματος NordPool που προκύπτει από το σύνολο των ενεργειακών αγορών της Νορβηγίας, Σουηδίας, Φινλανδίας, Δανίας, Εσθονίας, Λετονίας, Λιθουανίας.

† Μηνιαίες τιμές (day-ahead) από Nordpool για τις αγορές Αυστρίας, Βελγίου, Γερμανίας-Λουξεμβούργου, Γαλλίας και Ολλανδίας που συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Χρηματιστήριο Ενέργειας.

Τον Δεκέμβριο του 2023 η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα (103 €/MWh) μειώθηκε κατά 3,9% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ήταν σε υψηλότερα επίπεδα (από +40% έως +50%) από τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές αγορές† και 42% υψηλότερη από την τιμή συστήματος NordPool (72,42 €/MWh).

Μείωση του κόστους Φυσικού Αερίου τον Δεκέμβριο του 2023

Η τιμή του Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα τον Δεκέμβριο του 2023 υποχώρησε κατά 12,3% σε μηνιαία βάση, ωστόσο σε υψηλότερο επίπεδο από τις βασικές αγορές της Ευρώπης*

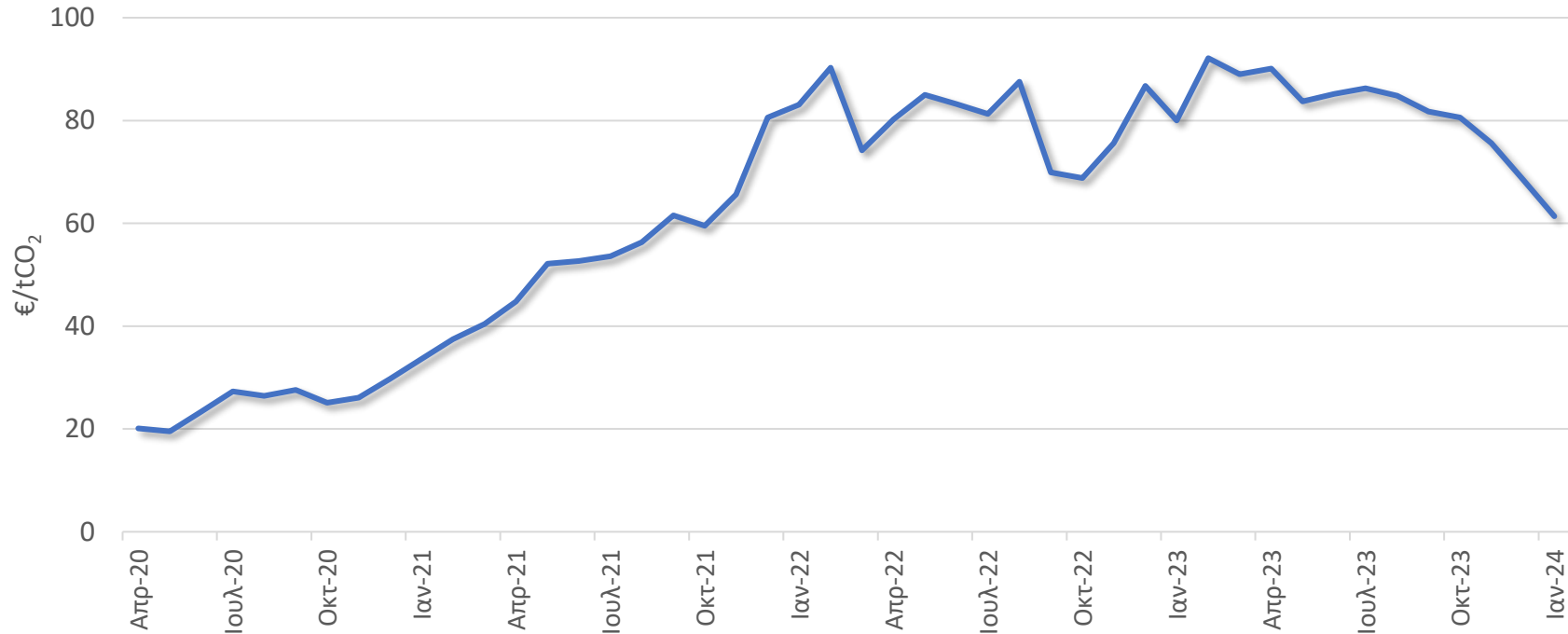
Πηγή: Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, TTF, EEX έως 12/2023.

* Για την Ελλάδα απεικονίζεται η Μεσοσταθμική Τιμή Εισαγωγής Φ.Α., για την αγορά Ολλανδίας οι μηνιαίες spot τιμές ενώ, για τη Γερμανία ο μηνιαίος δείκτης τιμής των front month contracts.

Τον Δεκέμβριο του 2023, η Μεσοσταθμική Τιμή Εισαγωγής Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα (39,34€/MWh) ήταν 5,8% υψηλότερη από το μηνιαίο δείκτη τιμής στην αγορά EGIX-THE Γερμανίας (37,19€/MWh) και 10,4% υψηλότερη από την μηνιαία τιμή στην αγορά TTF Ολλανδίας (37,63/MWh).

Υποχώρηση της τιμής δικαιωμάτων εκπομπών CO₂

Η μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ (EU Allowance) μειώθηκε τον Ιανουάριο*

Πηγή: EEX - Emission Spot Primary Market Auction Report 2018-2024, έως 1/2024

*Λόγω έλλειψης δεδομένων η τιμή του Ιανουαρίου 2021 υπολογίστηκε ως γραμμική παρεμβολή των τιμών του Δεκεμβρίου και Φεβρουαρίου 2021.

Τον Ιανουάριο η μέση τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ υποχώρησε κατά 10,4% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα και διαμορφώθηκε στα 61,38 €/tCO₂.

Περιεχόμενα

- Σύνοψη
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- Διεθνές περιβάλλον
- Ενέργεια
- **Ειδικό θέμα: Κυκλική Οικονομία: Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία**

Ειδικό θέμα:

«Κυκλική Οικονομία: Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία¹»

¹ Στόχος της μελέτης είναι η ανάδειξη των ευκαιριών και των προκλήσεων της μετάβασης στο νέο υπόδειγμα της κυκλικής οικονομίας και η εκτίμηση της επίδρασης στην ελληνική οικονομία από την πορεία επίτευξης των στόχων της εθνικής πολιτικής. Η μελέτη εκπονήθηκε για λογαριασμό της διαΝΕΟσις. Η μελέτη δημοσιεύτηκε στις 23.10.2022 και είναι διαθέσιμη [εδώ](#).

Υπόδειγμα κυκλικής οικονομίας: Ελαχιστοποίηση σπατάλης φυσικών πόρων σε κάθε στάδιο κύκλου ζωής των προϊόντων

Το υπόδειγμα της κυκλικής οικονομίας, στο τέλος του κύκλου ζωής των προϊόντων, προωθεί τη συλλογή τους με τρόπο που διευκολύνει την ανακύκλωση και τη δημιουργία δευτερογενών υλών προς χρήση στην παραγωγή νέων προϊόντων.

Η μετάβαση από το γραμμικό στο κυκλικό υπόδειγμα παραγωγής δημιουργεί επιχειρηματικές και οικονομικές ευκαιρίες με σημαντικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη. Ωστόσο απαιτεί σημαντικές επενδύσεις και αλλαγή στο παραγωγικό πρότυπο.

Διάγραμμα. Το υπόδειγμα της κυκλικής οικονομίας

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014), Προς μια κυκλική οικονομία: πρόγραμμα μηδενικών αποβλήτων για την Ευρώπη, COM/2014/0398 final.

Το ευρωπαϊκό και το εθνικό πλαίσιο αναγνωρίζουν κλάδους και υλικά με σημαντική συμβολή στην επίτευξη των στόχων της κυκλικής οικονομίας

Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο

• Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

- Ανάδειξη της ευρωπαϊκής οικονομίας σε ανθρακικά ουδέτερη ως το 2050, στην αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση φυσικών πόρων και στη δίκαιη εφαρμογή της για όλους τους Ευρωπαίους.

• Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία

- Στοχεύει στον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, στον περιορισμό της χρήσης πρώτων υλών αλλά και στη δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας
- Αναγνώριση κλάδων έντασης υλικών (Key value chain) - κλάδοι παραγωγής ηλεκτρονικών ειδών, ηλεκτρικών στηλών (μπαταρίες), οχημάτων, συσκευασίας, πλαστικών, υφασμάτων, κατασκευής κτηρίων, φαγητού, νερού και θρεπτικών συστατικών
- Επιμέρους οδηγίες για απόβλητα από πλαστικό, συσσωρευτές, ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά απόβλητα, συσκευασίες, εκσκαφές και κατεδαφίσεις κτλ.

Εθνικό θεσμικό πλαίσιο

• Εθνικός σχεδιασμός για τη διαχείριση αποβλήτων

- Στοχεύει στη μείωση των αποβλήτων και παράλληλα στην αύξηση της ποιότητας και της αξίας των απορριπτέων υλικών.

• Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία

- Στοχεύει στην υιοθέτηση του υποδείγματος της κυκλικής οικονομίας με ολοκληρωμένο τρόπο και συστημικές προσεγγίσεις.

• Εθνικό πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων

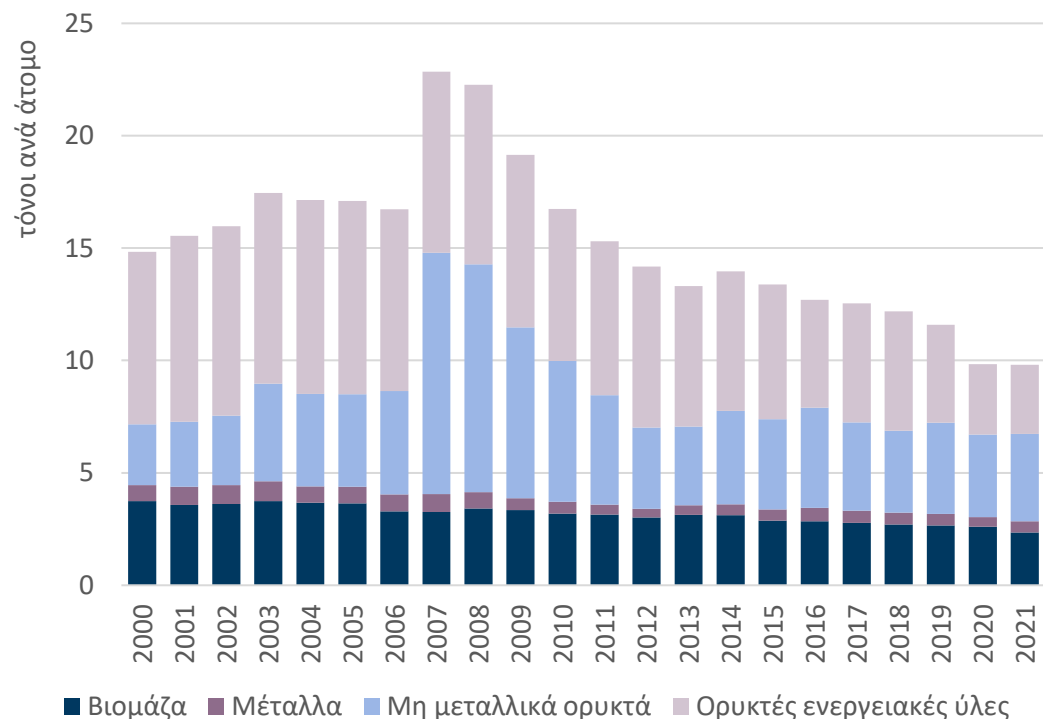
- Στοχεύει στην προώθηση της κυκλικής κατανάλωσης, την αξιοποίηση του μηχανισμού της Δίκαιης Μετάβασης και του προγράμματος InvestEU, στη μείωση συγκεκριμένων αποβλήτων, καθώς και σε δράσεις αποφυγής δημιουργίας αποβλήτων

Μείωση της συνολικής κατανάλωσης υλικών πόρων και της εγχώριας εξόρυξης

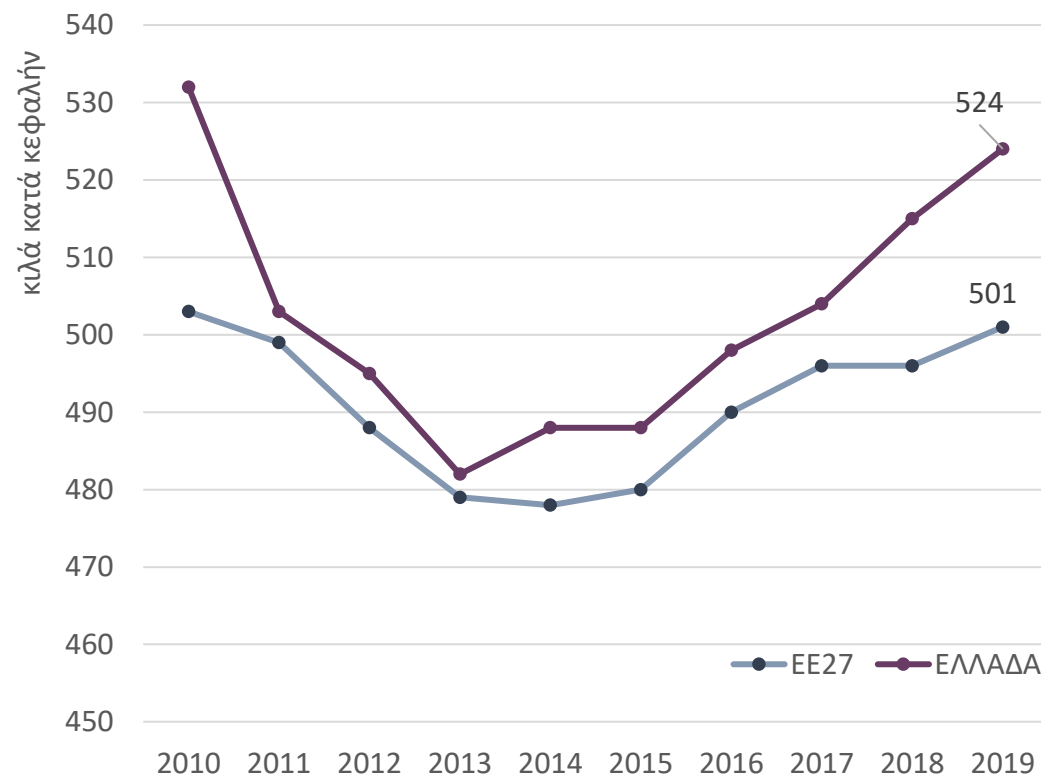
Υψηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ27 η παραγωγή αστικών στερεών αποβλήτων (ΑΣΑ), με το μεγαλύτερο ποσοστό να οδηγείται στην ταφή. Στη 18η θέση η Ελλάδα σε όρους κυκλικότητας πόρων.

Εγχώρια κατανάλωση υλικών πόρων στην Ελλάδα, κατηγορία υλικού (τόνοι ανά άτομο)

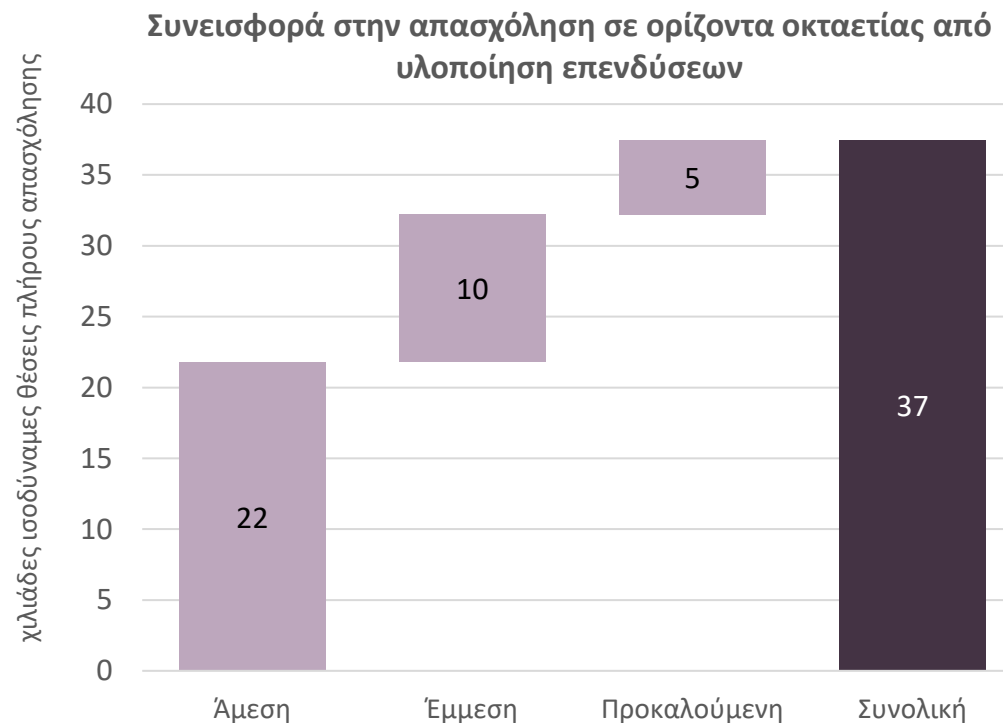
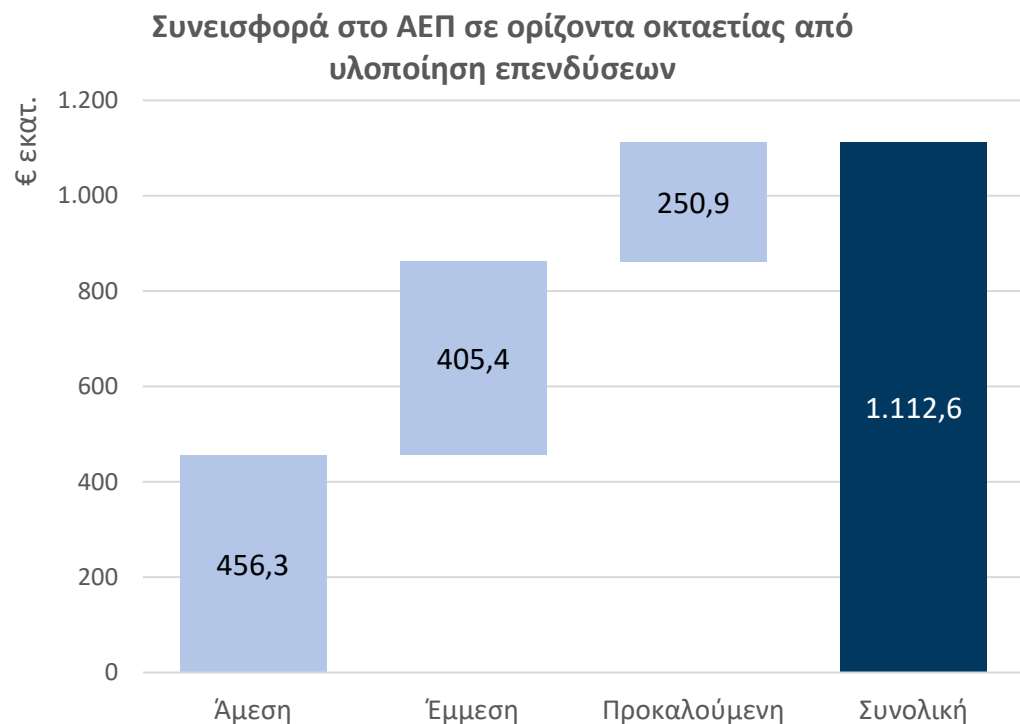

Πηγή: Eurostat

Κατά κεφαλήν παραγωγή ΑΣΑ, Ελλάδα και ΕΕ27

Η υλοποίηση των επενδύσεων σε υποδομές κυκλικής οικονομίας δύναται να ενισχύσει το ΑΕΠ κατά €1,1 δισεκ., με επιπλέον 37 χιλ. θέσεις εργασίας ως το 2030

Πηγή: Υπόδειγμα εισροών/εκροών ΙΟΒΕ.

Σημ: Επενδύσεις σε υποδομές διαχείρισης στερεών αποβλήτων συνολικού ύψους €2,4 δισεκ. μέχρι το 2030 σύμφωνα με τον εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (ΕΣΔΑ)

Ως και επιπλέον €70 εκατ. ΑΕΠ ως το 2030 και 44 χιλ. θέσεις εργασίας στην περίπτωση κάλυψης της ζήτησης για δευτερογενείς ύλες από την εγχώρια αγορά. Απώλειες ως και κατά €220 εκατ. (ΑΕΠ) και 19 χιλ. λιγότερες θέσεις εργασίας αν η ζήτηση καλύπτεται αποκλειστικά από εισαγωγές.

Η εφαρμογή του υποδείγματος της κυκλικής οικονομίας προϋποθέτει τη χρήση της τεχνολογίας για την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων σε όλη την αλυσίδα αξίας

Τεχνολογικές εξελίξεις υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις να υποστηρίξουν τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία:

1. Συλλογή - διαλογή

2. Μηχανική-Βιολογική Επεξεργασία

3. Ανακύκλωση αποβλήτων

4. Οικονομικά εργαλεία

Καλές πρακτικές βελτίωσης κυκλικότητας, ενδεικτικά:

Διαχείριση Ηλεκτρικών και Ηλεκτρολογικών αποβλήτων

- Ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE ReWee (Ελλάδα)
- Δημιουργία κέντρων διαλογής και ταξινόμησης ΑΗΗΕ σε Αττική και Δυτική Μακεδονία
- Βελτίωση εκπαίδευσης και ενημέρωσης

Διαχείριση πλεονάσματος τροφίμων – μείωση αποβλήτων

- Τράπεζα Τροφίμων
  - Αναδιανομή 2,2 χιλ. τόνων τροφίμων από 170 εταιρείες σε 98 χιλ. άτομα.
- Πρόγραμμα «Μπορούμε»
- LIFE Food for Feed
  - Ανάπτυξη μεθοδολογίας για την παραγωγή ζωοτροφών από απόβλητα τροφίμων

Καλές πρακτικές εκτός Ελλάδας

- Coca-cola – επαναχρησιμοποίηση PET (Βραζιλία)
- Nordsense - Έξυπνοι κάδοι για βελτιστοποίηση διαδρομών συλλογής, εξοικονόμηση πόρων (ΗΠΑ)
- Aquafil – χημική ανακύκλωση πολυμερών προς παραγωγή βιομηχανικού πλαστικού (ECONYL®- Ιταλία)
- WEIMA – ανακύκλωση αγροτικού πλαστικού (Γερμανία)